

SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
TOPLU TAŞIMA ARAÇLARI YÖNETMELİĞİ
(ÖZEL HALK OTOBÜSÜ, MİNİBÜS, DOLMUŞ ve SERVİS ARAÇLARI)

Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönetmeliğin amacı; Sakarya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde özel ve tüzel kişilerce işletilen ve İdarece ruhsatlandırılan toplu taşıma hizmetlerinin; kamu yararı ve kamu menfaati uyarınca vatandaşların ulaşım hizmetlerinden en kaliteli şekilde faydalanmasını sağlamaktır. Ayrıca, İdarenin yönetim, işletme ve denetim organizasyonu altında bütünleştirilmesi, işleticiler tarafından yapılmakta olan toplu taşıma hizmetleri ile koordinasyon içinde yürütülmesi, çalışma koşullarının belirlenmesi, denetlenmesi ve yönetilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu yönetmelik;

- a) Sakarya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde tahdit kapsamına alınmış (M) plakalı minibüsleri, (T) plakalı dolmuşları, (S) plakalı servis araçları,
- b) Sakarya Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde tahsis kapsamına alınmış (HO) plakalı özel halk otobüsleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

- a) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu,
- b) 5393 sayılı Belediye Kanunu,
- c) 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu,
- ç) 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu,
- d) 5326 sayılı Kabahatler Kanunu,
- e) 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu,
- f) 1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında Kanunu,
- g) 6138 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunu,
- ğ) 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Kanunu,
- h) 237 Sayılı Taşıt Kanunu,
- ı) 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu,
- i) 4857 Sayılı İş Kanunu,
- j) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Ücretsiz veya İndirimli Seyahat Kartları Yönetmeliği,
- k) Sakarya Büyükşehir Belediyesi Toplu Taşıma Araçları Seyahat Kartları Uygulama Yönetmeliği,
- l) Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Servis Hizmet Yönetmeliği,
- m) Okul Servis Araçları Yönetmeliği,
- n) Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği (UKOME Yönetmeliği),
- o) 10553 Sayılı Ticari Plakaların Verilmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslar Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı,
- ö) Ticari Araçlarda Reklam Bulundurma Yönetmeliği,
- p) Araçların İmal Tadil Montaj Yönetmeliği, hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kısaltmalar/Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen kısaltmalar;

- a) SBB: Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ni,
- b) UKOME: Ulaşım Koordinasyon Merkezi'ni,
- c) EÜTS: Elektronik Ücret Toplama Sistemini,
- ç) SATSO: Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası'nı,
- d) SERDES: Sakarya Elektronik Ruhsat ve Denetleme Sistemi'ni,

(2) Tanımlar;

- a) Araç Takip Sistemi: Toplu taşıma araçlarının konum bilgilerinin gerçek zamanlı olarak takibini sağlayan sistemi,
- b) Araç Uygunluk Belgesi: İşleticilerin bu yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen, İdareden alacakları toplu taşıma aracı uygunluk belgesini,
- c) Çalışma Ruhsatı: İşleticilerin bu yönetmelik hükümlerine göre İdareden alacakları toplu taşıma aracı çalışma ruhsatını,
- ç) Dolmuş: Sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu aracı,
- d) Durak: Toplu taşıma araçlarının yolcu bindirmek, indirmek gayesi ile duraklamaları için işaretlerle belirlenmiş yeri,
- e) Emniyet Görevlisi: Emniyet Genel Müdürlüğü personellerini,
- f) Encümen: Sakarya Büyükşehir Belediye Encümeni'ni,
- g) EÜTS Ekipmanları: Araçta bulunan elektronik ve manyetik kartları okuyup yazabilen kart ve kullanım bilgilerini kaydeden ve kartlara da son bilgileri aktaran elektronik cihazı ve şoför paneli olmak üzere EÜTS sistemi için kullanılan ekipmanları,
- ğ) Güzergâh: UKOME tarafından belirlenen Toplu taşıma araçlarının taşımacılığa başladığı kalkış noktasından, bittiği varış noktasına kadar ara duraklar dâhil takip edilen yolu,
- h) Hat: UKOME tarafından belirlenen Toplu taşıma araçlarının taşımacılık yapacakları yerleşim bölgesi ve güzergahlarını,
- ı) Hat Temsilcisi: Toplu taşıma hatlarında hattı temsile yetkili olan kişiyi,
- i) İdare: Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ni,
- j) İşletici: Tahditli ve Tahsisli Ticari plaka sahiplerini,
- k) Jandarma Görevlisi: Jandarma Komutanlığı personellerini,
- l) Meclis: Sakarya Büyükşehir Belediye Meclisi'ni,
- m) Meslek Odası: Nace koduna göre ticari plaka işleticilerinin bağlı bulunduğu odayı,
- n) Minibüs: Sürücüsü dahil oturma yeri onyediyi aşmayan motorlu taşıt,
- o) Otobüs: Yolcu taşımacılığında kullanılan, sürücüsü dahil onyediden fazla oturma yeri olan motorlu taşıt,
- ö) Özel İzin Belgesi: Servis Araçlarının çalışacakları güzergâhı ve taşınan kurumu belirten belgeyi,
- p) Rehber Personel: Özel Servis araçlarında sürücü dışında yardımcı personel, yükseköğrenim ve ortaöğrenim kurumlarına öğrenci taşıyanlar hariç, okul servis araçlarında şoför dışında bulunacak görevliyi,
- r) Sefer saatleri: Araçların uyacakları hareket saatlerini gösteren listeyi,
- s) Şoför: Toplu Taşıma Araçlarını sevk ve idare eden kişiyi,
- ş) Şoför Eğitim Sertifikası: Toplu taşıma araçlarında şoför olarak çalışabilmeleri için İdarenin organize ettiği veya uygun gördüğü kurum veya şirketlerden alınacak eğitim sonunda alacakları belgeyi,
- t) Şoför Kimlik Kartı: Şoförlük için belirlenen belgeleri ibraz eden şoförlere verilen kartı,
- u) Tahditli (M) Plaka: Bu yönetmelikte yer alan hatlı minibüsleri,
- ü) Tahditli (S) Plaka: Bu yönetmelikte yer alan Umum servis araçlarını,
- v) Tahditli (T) Plaka: Bu yönetmelikte yer alan hatlı dolmuşları,
- y) Tahsisli (HO) Plaka: Özel Halk Otobüsü ile yapılan şehir içi ve banliyö yolcu taşımacılığını,
- z) Toplu Taşıma Denetim Görevlisi: İdare tarafından görevlendirilen Toplu Taşıma Araçları Denetleme Görevlilerini,
- aa) Trafik Zabıta Görevlisi: İdare tarafından görevlendirilen Zabıta Görevlilerini,
- bb) Ticari Plaka Tahsis Belgesi: (M), (T), (S) ve (HO) ticari plaka ilk defa tahsis edilecek veya satın alacak kişilerin 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararında belirtilen şartları taşıdığını gösteren, Ticari plaka devir, araç değişikliği ve çekme işleminde düzenlenen belgeyi,
- cc) Toplu Taşıma Seyahat Kartları: Toplu taşıma araçlarında geçerli olacak tam, indirimli ve ücretsiz kişiselleştirilmiş seyahat kartları, manyetik kartları, sanal kartları ve temassız özellikli banka kartlarını,
- çç) Tüzel Kişilik: Yasalara uygun olarak bir araya gelmiş olan topluluklar, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre gerçek kişiler tarafından kurulan taşımacı kooperatifler, Şirketler, Odalar ve Birlikler,
- dd) Ulaşım Dairesi Başkanlığı: Sakarya Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığını,
- ee) Yolcu: Şoför dışında toplu taşıma araçlarının içinde taşınan kişi/kişileri, ifade eder.
- Bu yönetmelikte yer almayan ve açıklanmayan diğer hususlar ile ilgili kanun ve yönetmeliklerde kullanılan tanımlar geçerlidir.

Yönetim-Yürütme-Denetim

MADDE 5 – (1) Tahditli (T), (M), (S) ve tahsisli (HO) plaka işleticileri ile sürücüleri, Büyükşehir Belediyesinin yönetim, yürütüm ve denetimine bağlı olarak, bu yönetmelik esaslarına göre çalışırlar.

Sorumluluk

MADDE 6 – (1) Özel halk otobüsü, minibüs, dolmuş ve servis aracı işleticilerinin, sürücülerinin ve personelinin, sistem içerisindeki davranışlarından ve taşımacılıktan doğan her türlü mali, hukuki ve cezai sonuçlarında, sorumluluk işleticiye aittir.

(2) Belediye sınırları içerisinde toplu taşıma faaliyetinde bulunulmasından dolayı İdare ile olan ilişkilerde muhatap, sadece çalışma ruhsatı sahibi işletici veya işleticilerdir. Bu nedenle, 3. kişiliklere kiralama işlemi yapılamaz.

Devir İşlemlerinde Aranacak Şartlar

MADDE 7 – (1) Devir alacaklar, 10553 sayılı Bakanlar Kurulu kararı çerçevesinde tahditli (S), (T) ve (M) ve tahsisli (HO) plakalı seriden ticari plakanın devri esnasında Ticari Plaka Tahsis Belgesi alacaklardır.

(2) Bir kişinin üzerinde en fazla 1 (bir) adet tahditli (T veya M) plaka olabilir.

(3) S plaka almak isteyen tüzel kişiler Sakarya İlinde kayıtlı toplam S plaka sayısının en fazla % 5'i, gerçek kişiler en fazla %2'si kadar alabilirler.

(4) HO plaka almak isteyen gerçek kişiler en fazla 4 (dört) adet alabilirler. Tüzel kişiliklerde bu şart aranmaz.

(5) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,

(6) Tahditli (S), (T) ,(M) ve tahsisli (HO) plakalı seriden ticari plakalar en fazla 2 (iki) ortaklı olabilir.

(7) Tahditli (S), (T) ,(M) ve tahsisli (HO) plakalı seriden alacaklar son 2 (iki) yıldır Sakarya İl sınırları içerisinde ikamet etmesi gerekmektedir.

(8) Tahditli (S) Plaka devir alacak tüzel kişilerde; Ticaret Sicil Belgesinde ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde “servis işletmeciliği, personel servisi, öğrenci servisi” ibarelerinden en az birinin son 2 (iki) yıldır faaliyet kolunda geçmesi, tahsisli (HO) plaka devir alacak tüzel kişilerde; Ticaret Sicil Belgesinde ve Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde “yolcu taşımacılığı” ibaresinin son 2 (iki) yıldır faaliyet kolunda geçmesi gerekmektedir.

(9) Tahditli (T) plaka devir alacak kişinin en az B sınıfı sürücü belgesine, tahditli (M) veya (S) plaka devir alacak kişinin en az D1 sınıfı sürücü belgesine, tahsisli (HO) plaka devir alacak kişinin en az D sınıfı sürücü belgesine sahip olması gerekmektedir.

(10) Tahditli (S), (T) ve (M) plaka devir alacak gerçek kişilerde; aktif olarak herhangi bir sigorta, bağkur ve vergi kaydı olmaması gerekmektedir. Tahsisli (HO) plaka devirlerinde bu şart aranmaz.

(11) İsteğe bağlı sigorta, şoförlük mesleği kapsamında olan sigorta, tarım Bağkur'u olan, emekli olup aktif sigorta kaydı bulunmayan kişilere (T), (M) ve (S) için Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenebilir.

(12) Memnu hakların geri iadesi olmuş olsa bile; Türk Ceza Kanunu'nun 81, 102, 103, 104, 105, 109, 179/3, 188, 190, 191, 226, 227'nci maddelerinde belirtilen suçlarından ve yüz kızartıcı herhangi bir suçtan hüküm giymemiş olmak veya devam etmekte olan bir kovuşturması, bulunmamak ya da uzlaşmayla neticelenmemiş olmak, Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanmak, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırmak, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamak.

(13)Terör örgütlerine veya milli güvenlik kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği mensubiyeti, iltisakı veya irtibatı bulunmamak, şartlarına haiz olması zorunludur.

(14) Ticari Plaka Tahsis Belgesi Başvurularında İstenen Evraklar;

a) Devir alan dilekçe,

b) Devir eden dilekçe,

c) Vekaleten başvurulması halinde; Vekaletname (... ticari plakayı almaya, satmaya vb. işlemleri yapmaya yetkili olmak” ifadesi bulunmalıdır.)

ç) Araç ruhsatı, plaka askıda ise; Araç Tescil ve Sicil (ARTES) Belgesi,

ç) (T) ve (M) için geçimini şoförlük yapmak suretiyle temin edeceğine dair tutanak,

d) T.C. Kimlik Kartı,

e) Tarihçeli Yerleşim Yeri Bilgileri Raporu,

f)Ticaret Sicil Gazetesi (Tahditli (S) ve Tahsisli (HO) plakanın tüzel kişiliklere devri esnasında istenmektedir.),

g) Sürücü belgesi,

ğ) Sosyal Güvenlik Kayıt Sorgulama Belgesi, (SGK'dan alınacaktır. (HO) plaka devirlerinde aranmaz.),

h) 1. derece akraba devirlerinde (Anne, baba, çocuk, kardeş, eş) Nüfus Kayıt Örneği,

ı) Adli Sicil Kaydı,

i) İban bilgisi,

j) Plaka Devir Belgesi (Bağlı bulunulan Meslek Odasından),

k) Mevcut Çalışma Ruhsatı,

l) İmtiyaz İşlem Bedeli ve Ticari Plaka Tahsis Belgesi Ücretine ait makbuzlar,

m) Özel Halk Otobüsü İşletici Sözleşmesi ((HO) plaka devirlerinde imzalanması gerekmektedir.)

(15) Belirtilen evraklar tamamlandıktan sonra SERDES uygulaması üzerinden Büyükşehir Belediyesine müracaat edilir. Ticari Plaka Tahsis Belgesi almak için öngörülen şartlara uygun olup olmadığı incelenir. 86/10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında ve Yönetmelikte belirtilen şartları yerine getiren gerçek veya tüzel kişiye İdarece Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenir, şartları sağlamayan devir talepleri red edilir.

(16) Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenmeden önce Sakarya Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından belirlenen "İmtiyaz İşlem Bedeli" ve "Ticari Plaka Tahsis Belgesi Ücreti" devir alandan peşin olarak tahsil edilir.

(17) Bu belgeyle noter huzurunda ticari plaka satışı gerçekleştirilir. Ticari plaka satışı sonrasında; Noter Satış Sözleşmesi, Araç Ruhsatı, Oda Kayıt Belgesi, Vergi Levhası ve araç görselleri SERDES uygulaması üzerinden İdareye beyan edilir. İdare tarafından devir alan kişiye çalışma ruhsatı düzenlenir.

(18) Gerçek kişi devir işlemleri sonrasında; İşleticinin, ticari plakanın kayıtlı olduğu İlçedeki Meslek Odasına kaydını yaptırmaması gerekir.

(19) Ticari Plaka askıda devam edecek ise; ticari plaka satışı sonrasında, Noter Satış Sözleşmesi ve dilekçe SERDES uygulaması üzerinden İdareye beyan edilir. İdare tarafından devir alan kişiye UKOME Kararı ile belirlenmiş askı süresince geçerli olan Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenir.

(20) Ticari Plaka devirlerinde ortaklık olması halinde; ortakların Yönetmeliğin 7. maddesinde belirtilen şartlara uygun olması ve istenilen evrakları tamamlamaları gerekir. Ortaklardan biri hissesini devretmek isterse diğer ortağına veya bir başkasına devredebilecektir. İmtiyaz İşlem Bedeli devredilen hisse oranında alınır.

(21) Tüzel kişiliklerde; ortaklar arasında veya bir başka 3. kişiliğe yapılan devirlerin İdareye bildirilmesi zorunludur.

(22) Tahsisli (HO) plakanın devir işlemlerinde; hattaki araçların kooperatif veya şirketleşmek amacıyla kooperatiflere veya şirketlere yapılacak devirlerinde, tahditli (S) plakanın gerçek kişi tarafından kendi adına açmış olduğu tek ortaklı şirkete yapılacak devirlerde, ortakları aynı olan iki şirket arasındaki devirlerde ücret alınmaz. Ortaklı şirketin ortaklardan birine devrinde İmtiyaz İşlem Bedeli devredilen hisse oranında alınır.

(23) Veraset Yolu İle İntikal; Ticari Plaka işleticisinin vefatı halinde, mirasçılara yapılacak Ticari Plaka devirlerinde; devir için gerekli evraklara ilave olarak Mirasçılık Belgesi'nin (mirasçılardan birinin üzerine yapılması halinde diğer mirasçılara ait feragatname) beyan edilmesi gerekmektedir. Veraset yolu ile intikal işlemlerinde; bu maddenin 6. , 7. , 9. , 10. ve 11. fıkralarında belirtilen şartlar aranmaz.

(24) İcra Yolu İle Devir; Ticari plakaların icra marifetiyle satışı sonucunda yeni işleticinin; çalışma ruhsatı alabilmesi için Yönetmeliğin 7. maddesinde belirtilen şartlara uygun olması ve Ticari Plaka Tahsis Belgesi için gerekli olan evrakları tamamlaması gerekmektedir. Yeni işleticiye, Yönetmelik hükümlerine aykırı bir durum olmaması halinde çalışma ruhsatı düzenlenir.

(25) Söz konusu belgelerin bir kısmının veya tamamının işlem tarihi itibarıyla kurumların belge paylaşım sistemi kanalı ile elde edilebilir hale gelmesi durumunda, bu belgeler istenmeyecektir.

Çalışma Ruhsatı Ve Yenilenmesi

MADDE 8 – (1) Bu yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde (HO), (S), (T) ve (M) ticari plakalı araçlara, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununun 7/p maddesi ile 5393 sayılı Belediyeler Kanununda tanımlandığı gibi, toplu taşıma aracı olarak çalıştırılmak üzere, İdarece çalışma ruhsatı verilir.

(2) Bu yönetmelik kapsamına giren tüm ticari plakalar İdareden çalışma ruhsatı almak ve belgeyi de araç içinde bulundurmamak zorundadır.

(3) İşleticilere ait çalışma ruhsatları her yıl (1 Ocak-31 Ocak arası) İdare tarafından düzenlenir.

(4) Toplu Taşıma araçlarının Yıllık Çalışma Ruhsatı yenileme esnasında; gerçek kişiler için bağlı buldukları odadan Oda Kayıt Belgesi (son üç aylık belgenin aslı), tüzel kişiler için bağlı buldukları odadan Faaliyet Belgesi (bulunulan yıla ait) istenir. Ayrıca, ticari plakada şoför olarak çalışan kişinin Şoför Kimlik Kartına sahip olması gerekmektedir.

(5) Çalışma ruhsatı düzenlenecek araçların, yönetmeliğin 9. maddedeki şartları sağlaması gerekmektedir.

(6) Ticari plaka işleticileri, çalışma ruhsatı almak veya model değişikliği yapmak istediğinde, aracın 11. maddedeki yönetmelik şartlarına uygun olması gerekmektedir. Araçlarda istenilen şartları yerine getirmeyen işleticilere çalışma ruhsatı veya Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenmez. Araç değişikliğinde, araç ruhsatı ya da fatura, TÜVTÜRK muayene raporu, araç uygunluk belgesi, vize işlemi yapılmamış ise Oda Kayıt Belgesinin İdareye beyan edilmesi zorundadır.

(7) Yıllık çalışma ruhsat harcı her yıl Büyükşehir Belediye Meclisince belirlenen tarih aralıklarında ödenir. Süresinde ödenmeyen çalışma ruhsat harcı, geciktirilen her ay için aylık yasal faiziyle birlikte tahsil edilir. Araç model değişimlerinde bu ücret alınmaz.

(8) İşleticiler, yıllık çalışma ruhsat harcı olarak Büyükşehir Belediye Meclisince belirlenen Gelir Tarifesindeki bedeli ödemek zorundadır.

(9) Yıllık çalışma ruhsat harcını ödemeyen işleticilerin çalışma ruhsatına vize işlemi yapılmaz. Vizesi olmayan işleticilere bu yönetmeliğin cezalar kısmındaki yaptırımlar uygulanır.

(10) Son 2 (iki) yıl arka arkaya çalışma ruhsatını yenilemeyen işleticilerin işleticilik hakları iptal edilir.

(11) Bulunduğu hatta çalışma ruhsatını yenilediği halde, İdareye bildirmeden 6 (altı) aydan fazla faaliyet göstermeyen işleticilerin işleticilik hakları iptal edilir. İdare tarafından dönüşümlü çalışması uygun görülen ve belirli sayıda ticari plakaların askıya alındığı hatlar hariç tutulacaktır.

Plakanın Askıya Alınması

MADDE 9

(1) Ticari plakalarda takvim yılı içerisinde gerçekleşen kaza (tamir-bakım) ve araç değişikliğinde (alın-satım); tahditli (T), (M) ve tahsisli (HO) plakalara 30 (otuz) gün, tahditli (S) plakalara 45 (kırkbeş) gün askıda kalma süresi verilir. Bu sürelerin yetmediği durumlarda, ek süre talep edilmesi halinde gerekli inceleme yapıldıktan sonra 15 (onbeş) gün daha ek süre verilebilir.

(2) Bu maddenin 1. fıkrasında belirtilen hususlar dışında; HO, M, T ve S ticari plaka işleticilerinin plakayı askıya alma süreleri UKOME Kararı ile belirlenir.

(3) Fazla işletici sayısı bulunan hatlarda; UKOME Kararı almak şartı ile 2 (iki) yıla kadar askı süresi verilebilir.

(4) Ticari plaka askı başvurularının İdare tarafından uygun bulunması halinde Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenir.

(5) Plakasını askıya almak isteyen işleticilerin; bağlı olduğu odadan uygunluk yazısı, dilekçe, kimlik kartı, vekaleten başvurulması halinde ise vekaletnamenin (... ticari plaka ile ilgili gerekli işlemleri yapmaya yetkili olmak" ifadesinin yazılı olduğu) İdareye beyan edilmesi gerekmektedir.

(6) Askı süresinin bitmesi ve faaliyete başlanılmak istendiğinde; işleticilerin, bağlı olduğu odadan almış oldukları uygunluk yazısını beyan etmesi gerekmektedir.

(7) Askı süresinin takibi işletici sorumluluğundadır. Askı süresinin bitmesi halinde, İdareye araç beyan etmeyip faaliyete başlanılmaması durumunda Yönetmelik gereğince gerekli işlemler başlatılır.

Çevrimiçi (Online) Başvuru İşlemleri

MADDE 10

(1) Ticari plakalarla ilgili yapılacak tüm işlemler, Sakarya Elektronik Ruhsat ve Denetleme Sistemi (SERDES) uygulamasından gerçekleştirilecektir.

(2) SERDES uygulamasında beyan edilen tüm bilgi ve belgelerin doğruluğu işleticinin sorumluluğundadır.

(3) Çevrimiçi (online) başvuruda beyan edilen evraklarda usulsüzlük tespit edilmesi halinde İdarece gerekli işlemler başlatılacaktır.

Araçlarda Aranacak Şartlar

MADDE 11 – (1) HO plakalı Araçlarda aranacak şartlar;

a) Faaliyet gösterilen araçların model yaşı 15 (onbeş) yaşından büyük olamaz.

b) Model değişikliği yapılacak HO plakalarda; beyan edilecek aracın model yaşınının 8 (sekiz) yaşından büyük olmaması gerekmektedir.

c) Yaş sınırı, araçların fabrika imal tarihinden sonra gelen ilk takvim yılı esas alınarak hesaplanır.

ç) Faaliyet gösterilen araçların istiap haddinde en az 1 (bir) ayakta yolcu kapasitesinin bulunması zorunludur. UKOME Kararı ile mesafesi uzak olan yerleşim yerlerine faaliyet gösteren araçlarda ayakta yolcu kapasitesi şartı aranmayabilir.

d) UKOME Kararı ile lüks tipi olarak tanımlanan araçlar ile taşımacılık yapılacak hatlarda ayakta yolcu kapasitesi şartı aranmaz.

e) Araçların rengi erguvan olup, renk kodu RAL-4008 olacaktır.

f) Araçların Dış Görünüşü (Ek-1'de) belirtildiği şekilde olacaktır.

g) Yolcu taşımacılığına katılacak araçlar, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve buna bağlı Karayolları Trafik Tüzüğü kapsamında şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılan araçlar için tespit edilmiş

şartlara haiz olacaktır.

ğ) Otobüs içinde en az üç noktada düğmesi bulunan sürücüyü sesle veya ışıkla uyaran bir "İnecek var" düzeni bulunacaktır. Ayrıca engelliler için kapı çevresinde tabandan 120 (yüzyirmi) cm yüksekliğinde ikaz düğmeleri bulunacaktır.

h) Araçlarda çalıştıkları hat numarası ve güzergâhını belirtmek amacıyla, üç adet, aracın ön (alın), sağ ve arka tarafına takılacak Elektronik Hat Gösterge Tabelası bulunacak ve yazılar sarı renk olacaktır. Bu Elektronik Göstergeler Ek-1'de araç görüntülerinde belirlenmiş yerlere standartlara uygun olacak biçimde ve işletici tarafından araca monte edilecektir.

(2) (S) plakalı araçlarda aranacak şartlar;

b) Faaliyet gösterilen araçların model yaşı 19 (ondokuz) yaşından büyük olamaz.

c) Öğrenci taşımacılığı yapan S plakalı araçlarda, Okul Servis Aracı Yönetmeliği'nde belirlenen yaş şartı uygulanır.

ç) Aracın model yaşı fabrika imal tarihinden sonra gelen ilk takvim yılı esas alınır.

ç) Araçların rengi beyaz olup, renk kodu RAL-9003 olacaktır.

d) Okul Servis araçlarının arkasında "OKUL TAŞITI" yazısını kapsayan numunesine uygun renk, ebat ve şekilde reflektif bir kuşak bulundurulmalıdır.

e) Okul servis aracının arkasında, öğrencilerin iniş ve binişleri sırasında yakılmak üzere en az 30 cm. çapında kırmızı ışık veren bir lamba bulunmalı ve bu lambanın yakılması halinde üzerinde siyah renkte büyük harflerle "DUR" yazısı okunacak şekilde tesis edilmiş olmalı, lambanın yakılıp söndürülmesi tertibatı fren lambaları ile ayrı olmalıdır.

f) Okul Servis aracı olarak kullanılacak taşıtlarda, öğrencilerin kolayca yetişebileceği camlar ve pencereler sabit olmalı, iç düzenlemesinde demir aksam açıkta olmamalı, varsa yaralanmaya sebebiyet vermeyecek yumuşak bir madde ile kaplanmalıdır.

g) Öğrenci taşımacılığı yapan S plakalı araçların; Okul Servis Araçları Yönetmeliği, Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmelik ile Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilen standart, nitelik ve sayıda araç gereç ve malzemeler her an kullanılabilir durumda bulundurulmalıdır.

ğ) S plakalı araçlar; 'Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmeliği'nin Ek-12 Servis Araçları ile İlgili Hükümler' de belirtilen standartlara uygun olacaktır.

h) Öğrenci taşımacılığı yapan S plakalı araçların kapıları şoför tarafından açılıp kapatılabilecek şekilde otomatik (havalı, hidrolikli vb.) olabileceği gibi; araç şoförleri tarafından elle kumanda edilebilecek şekilde (mekanik) de olabilir. Otomatik olduğu takdirde, kapıların açık veya kapalı olduğu şoföre optik ve/veya akustik sinyallerle intikal edecek şekilde olmalıdır.

ı) Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlar temiz, bakımlı ve güvenli durumda bulundurulmalı ve 6 ayda bir bakım ve onarımları yaptırılmakla birlikte; taşıtların cinsine göre Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin öngördüğü periyodik muayeneleri de yaptırılmış olmalıdır.

i) Taşıtlarda her öğrenci için bir emniyet kemeri bulunmalıdır.

j) Araçların ön ve arka camına hangi kurumun/ şirketin servisi olduğuna dair yazının asılması gerekir.

(3) (T ve M) plakalı araçlarda aranacak şartlar;

b) Faaliyet gösterilen M plakalı araçların ve T plakalı dolmuşların model yaşı 15 (onbeş) yaşından büyük olamaz.

c) Model değişikliği yapılacak ise; beyan edilecek aracın model yaşının 8 (sekiz) yaşından büyük olmaması gerekmektedir.

ç) Yaş sınırı, araçların fabrika imal tarihinden sonra gelen ilk takvim yılı esas alınarak hesaplanır.

ç) Dolmuşların rengi bayrak kırmızısı olup, renk kodu RAL-3002 olacaktır.

d) Minibüslerin rengi EK-2'de belirtildiği şekilde mavi-beyaz olup; mavi renk kodu RAL-5017, beyaz renk kodu RAL-9003 olacaktır.

e) Dolmuş ve minibüsün ön cam üstünde; hat numarası ve hat adının yazılı olduğu tabela bulunacaktır.

(4) Tüm toplu taşıma araçlarında;

a) Araçlar her gün yıkanır. Dış yüzeyi çamurlu ve camları aşırı kirli araçlar trafiğe çıkamaz. Araç içi her gün süpürülür ve temizlenir. Aracın içerisinde tozlu veya yağlı hiçbir bölge bırakılamaz. Araç içerisinde koku giderici kullanılmak suretiyle kötü kokular giderilir. Koku giderici araçta devamlı bulundurulur ve kontrollerde gösterilir.

b) Araç içerisindeki ışıklandırma ve araç kaloriferi çalışır durumda olacaktır. Işıklılandırma gerektiğinde, araç kaloriferleri ise kış mevsimlerinde çalıştırılır. M ve HO plakalı araçlarda 2 (iki) adet, dolmuşlarda 1(bir) adet 4 (dört) kg tozlu yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, reflektör, yedek ampuller, çekme halatı ve kış aylarında zincir bulundurulur. Ayrıca cam kırma (imdat) çekici bulundurulur.

c) Araçlar aşırı yıpranmış veya yaralı lastiklerle trafiğe çıkamazlar. Araçların periyodik ve günlük bakımları sürekli ve eksiksiz sağlanır. Motor bakımının dışında fren, hidrolik, rot-balans, amortisör, şanzıman vb. bakımları düzenli olarak yapılır, bu bakımların hangi yetkili servis tarafından veya kim tarafından hangi

tarihlerde yapıldığı bakım kartlarıyla belgelenir ve kontrollerde gösterilir.

ç) Aracın egzoz sistemi arızasız olacaktır. Çevre ve gürültü kirliliğine yol açan egzoz sistemi ile trafiğe çıkılamaz.

d) Araçların yolcuların oturmasına ve kullanmasına mahsus bölümleri sağlam durumda olacak, aşırı eskiyen döşemeler değiştirilecek, kırık veya tehlikeli biçimde çatlak camlı araçlar trafiğe çıkmayacak, aracın trafik kanununa göre çalışır durumda olması zorunlu ayna, sinyal, far vb. bölümlerinde hiçbir eksik veya arıza bulunamaz.

e) Kaza sonrası hasarlı ve boyasız araçlarla trafiğe çıkılamaz.

f) Araçlarda “Havalı Korna” olarak tabir edilen klakson sistemi kesinlikle kullanılamaz. Gereksiz yere veya yolcu çağırmak amacıyla klakson kesinlikle çalınmaz. Araçlar kapıları açık durumda trafikte seyredemez.

g) Tüm toplu taşıma araçlarının içinde araç içini gösteren 1 (bir) adet, araç şoförünü gösteren 1(bir) adet ve aracın ön tarafını gösteren 1 (bir) adet olmak üzere en az 3 (üç) adet kamera olacaktır. Bu kameraların aldığı görüntüleri aktaracağı kayıt sistemi ve en az 30 (otuz) günlük geriye dönük kayıtları tutabilecek veri depolama ünitesi bulunacaktır. Araçtaki kamera görüntülerine uzaktan erişim ve İdarenin Araç Takip Sistemine entegre edilebilir şekilde sistem altyapısına sahip özellikte olacaktır.

ğ) Tüm donanım, yazılım ve haberleşme giderleri işleticiye aittir.

h) Araçların İmal Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelikte belirtilen Özel güvenlik donanımlı Toplu Taşıma Araçları ile ilgili şartlar başlıklı Ek-16 içerisinde yer alan kamera sistemi ile görüntü kayıt cihazları şartlarını sağlayacaktır.

ı) Toplu taşıma araçlarında devir ve araç değişikliği işlemlerinde kamera sistemi ve görüntü kayıt cihazları montajı zorunludur.

i) Devir ve araç değişikliği haricindeki toplu taşıma araçlarında; bu yönetmelik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 (iki) yıl içerisinde kamera sistemi ve görüntü kayıt cihazları zorunludur.

j) Toplu taşıma araçlarında Araç Takip Sistemi olacaktır.

k) Bu donanımlar İdareden yeterlilik belgesi almış olan firmalardan temin edilecektir.

l) Toplu taşıma araçları (dolmuş ve servis hariç) mevzuatta engellilerin kullanımına uygun olacaktır.

m) İdarece belirlenen fiyat tarifesi, şikâyet telefonları, seyahat kartları vs. gibi yazı ve levhaların, yolcuların kolayca görebileceği idarece belirlenen yere asılması zorunludur.

n) T, M ve S plakalı ticari araçların dış kısımlarında reklam bulundurulması yasaktır. HO plakalı ticari araçlarda ise Ticari Araçlarda Reklam Bulundurulması Hakkında Yönetmelik’te belirtilen kısımlara reklam uygulanabilir.

o) T, M, S ve HO plakalı araçların iç kısımlarında bulunan bilgilendirme ekranlarında reklam uygulanabilir.

ö) İdare onayı ile izin verilen reklam bilgileri dışında araçların içinde ve dışında başka yazı, ilan, reklam, duyuru, resim, poster, süsleme ve aksesuar bulundurulamaz. İşletici İdareden onay almak ve gerekli ilan ve reklam vergisini yatırmak koşulu ile otobüslerin bilgi ekranlarına reklam alabilir. Ancak işletici çalıştırdığı otobüslerde İdarenin halka duyurmak istediği duyuru ve ilanları ücretsiz olarak asmak zorundadır, buna hiç bir şekilde itiraz edemez.

p) Araçlarda klima ve kalorifer bulunacak ancak bu egzoz kaloriferi olmayacak ve gürültüsüz çalışacaktır.

r) Araçların İmal, Tadil ve Montaj hakkındaki Yönetmelik hükümlerine göre tayin edilen ve o araca ait tescil belgelerinde gösterilen oturacak yer adedi, aracın içerisine görülebilecek bir yere asılarak sabit şekilde monte edilecektir.

s) Zorunlu trafik sigortası veya fenni muayenesini zamanında yaptırmayan araçlar, fenni muayene ve sigortası yapılana kadar hattan çekilirler.

ş) Araçların kapasite ve işletici sayılarının değiştirilmesi istendiğinde UKOME Kararı alınması gerekmektedir.

t) 4207 sayılı kanun gereği Araç içerisinde Sigara İçilmez ibareli levha asılması gerekmektedir.

Şoförlerde ve Rehber Personelde Aranacak Şartlar

MADDE 12 – (1) Ticari plakada çalışan şoförlerde aranacak şartlar;

a) Sakarya il sınırları içerisinde ikamet etmesi gerekmektedir.

b) T ticari plakalı araçlarda çalışacak şoförlerin B sınıfı sürücü belgesi, SRC ve Psikoteknik belgesine sahip olması gerekmektedir.

c) M ticari plakalı araçlarda çalışacak şoförlerin D1 sınıfı sürücü belgesi, SRC ve Psikoteknik belgesine sahip olması gerekmektedir.

ç) HO ticari plakalı araçlarda çalışacak şoförlerin; D sınıfı sürücü belgesi, SRC ve Psikoteknik belgesine sahip olması gerekmektedir.

d) S ticari plakalı minibüs cinsi araçlarda çalışacak şoförlerin D1 sınıfı sürücü belgesi, otobüs cinsi araçlarda çalışacak şoförlerin D sınıfı sürücü belgesi, SRC ve Psikoteknik belgesine sahip olması gerekmektedir.

e) S ticari plakalı araçlarda öğrenci taşımacılığı yapacak olan şoförlerin; Milli Eğitim Bakanlığı Okul Servis Araçları Yönetmeliği'nde de belirtildiği gibi D1 sınıfı sürücü belgesi için 7 (yedi) yıllık, D sınıfı sürücü belgesi için en az 5 (beş) yıllık sürücü belgesine sahip olacaktır. Sadece personel taşımacılığı yapacak olan şoförlerde bu şartlar aranmaz.

f) Psikoteknik Değerlendirme Raporunun 5 (beş) yılda bir yenilenmesi gerekmektedir.

g) Bütün şoförlerin bu Yönetmelikte belirtilen eğitimleri alarak, Madde 13'de belirlenmiş İdare tarafından verilen Şoför Kimlik Kartına sahip olmaları zorunludur. Şoför Kimlik Kartı olmadan çalışılması durumunda yönetmelikte belirlenmiş cezai işlemler uygulanacaktır.

ğ) Şoför Kimlik Kartını almak için şoförlerin 65 (altmışbeş) yaşından büyük olmamaları gerekmektedir.

h) Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 34. maddesindeki hükümlere haiz olması gerekmektedir.

ı) Ticari plakada çalışan şoförün; Türk Ceza Kanunu'nun 81, 102, 103, 104, 105, 109, 179/3, 188, 190, 191, 226, 227'nci maddelerinde belirtilen suçlarından ve yüz kızartıcı herhangi bir suçtan hüküm giymemiş olmak veya devam etmekte olan bir kovuşturması bulunmamak ya da uzlaşmayla neticelenmemiş olmak,

i) Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanmak, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırmak, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamak.

j) Terör örgütlerine veya milli güvenlik kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği mensubiyeti, iltisakı veya irtibatı bulunmamak, şartlarına haiz olması zorunludur.

k) Alkol ve uyuşturucu madde bağımlısı olmaması gerekmektedir.

l) Sürücü belgelerinin son 5 (beş) yıl içerisinde birden fazla geri alınmamış olması gerekmektedir.

m) Şoförlerin Sosyal Güvenlik Kuruluşuna tabi olmaları İşleticinin sorumluluğundadır.

n) Ticari plaka işleticileri, araçta çalışan şoför bilgilerini SERDES uygulaması üzerinden bildirmek zorundadır. İstihdam edilecek şoförün bildirim sırasında; Şoför Kimlik Kartına sahip kişilerin beyan edilmesi gerekmektedir.

o) Öğrenci taşımacılığı yapacak servis aracı şoförlerinin; Milli Eğitim Bakanlığı Okul Servis Araçları Yönetmeliği ile belirlenmiş şartlara haiz olması gerekmektedir.

ö) Şoför Eğitim Sertifikası; T, M, HO ve S ticari plakaları kullanacak şoförlere; İdarenin organize ettiği veya uygun gördüğü kurum veya şirketlerden alınacak eğitim sonunda Şoför Eğitim Sertifikası verilir.

p) Şoför Kimlik Kartı; Şoför Eğitim Sertifikası alanlara, toplu taşıma araçlarında şoför olarak çalışabilmeleri için örneği Belediyece hazırlanarak bastırılan "Şoför Kimlik Kartı" verilir.

(2) Rehber personelde aranacak şartlar;

a) Rehber personelin 22 (yirmi iki) yaşını doldurmuş ve en az lise mezunu olmak,

b) Milli Eğitim Bakanlığı ve Diğer Bakanlıklara Bağlı Okullardaki Görevlilerle Öğrencilerin Kılık Kıyafetlerine İlişkin Yönetmelikte belirlenen şekilde kılık ve kıyafete sahip olmak,

c) Türk Ceza Kanunu'nun 81, 102, 103, 104, 105, 109, 179/3, 188, 190, 191, 226, 227'nci maddelerinde belirtilen suçlarından ve yüz kızartıcı herhangi bir suçtan hüküm giymemiş olmak veya devam etmekte olan bir kovuşturması bulunmamak ya da uzlaşmayla neticelenmemiş olmak,

ç) Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanmak, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırmak, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkum olmamak,

d) Terör örgütlerine veya milli güvenlik kurulunca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği mensubiyeti, iltisakı veya irtibatı bulunmamak, şartlarına haiz olması zorunludur.

e) Milli Eğitim Müdürlüklerinin Okul Taşıma Faaliyetleri ile ilgili vermiş olduğu Eğitimlere katılmak ve Eğitim sonunda düzenlenen Sertifikaya sahip olmak.

f) Alkol ve uyuşturucu madde bağımlısı olmamak,

g) Her yıl okul servis personeli olmaya uygun olduğuna dair Aile Hekiminden Rapor almış olmak.

ğ) TS EN ISO 20471 standardına uygun sarı renkte ve üzerinde reflektif şeritler yer alan ve ön ve arka kısmında REHBER yazılı ikaz yeleşgi giymek.

Şoför Kimlik Kartı

MADDE 13 - (1) Ticari plakalarda çalışan şoförlerin Şoför Kimlik Kartına sahip olması gerekmektedir.

(2) Şoför Kimlik Kartına sahip şoförlerin bilgileri havuz sistemi kapsamında olacaktır. Ticari plakada çalışacak şoför bilgisi ise, işletici tarafından SERDES sistemi üzerinden beyan edilecektir.

(3) Şoför Kimlik Kartı Başvurularında;

a) T.C. Kimlik Kartı,

b) Sürücü Belgesi,

c) İkametgâh Belgesi,

- ç) Adli Sicil Kaydı,
- d) Sürücü Ceza Bilgisi Barkodlu Belge,
- e) Psikoteknik Değerlendirme Raporu,
- f) SRC1 veya SRC2 Yetki Belgesi,
- g) Tam Teşekküllü Hastaneden Sağlık Raporu,
- ğ) Keyif Verici Madde Bağımlılığı Raporu,
- h) Biyometrik Fotoğraf, beyan edilmesi gerekmektedir. İhtiyaç duyulması halinde, İdare tarafından ilave belge istenebilir.

(4) Belirtilen belgeler tamamlandıktan sonra Büyükşehir Belediyesine müracaat edilir. Şoför Kimlik Kartı almak için 12. maddede belirtilen şartlara uygun olup olmadığı incelenir.

(5) Başvuru uygun görülür ise; “Şehir İçi Trafik ve Sürüş Güvenliği, Farkındalık ve Empati Eğitimi, Vatandaşla İlişkiler ve Etkin İletişim Becerileri, Engelleri ve Çözüm Yolları, Problem Çözme Becerisi, Öfke ve Stres Yönetimi, İlk Yardım Eğitimi” konularında başvuru sahibine eğitim verilecektir.

(6) Eğitim sonrasında ilk olarak Şoför Eğitim Sertifikası, daha sonrasında ise Şoför Kimlik Kartı verilecektir.

(7) Şoför Kimlik Kartına her yıl vize işlemi yapılacaktır.

(8) Şoför Kimlik Kartı vize işlemleri esnasında; her yıl Adli Sicil Kaydı, Sürücü Ceza Bilgisi Barkodlu Belge, İkametgâh Belgesi ve geçerlilik süresi bitmiş ise Psikoteknik Değerlendirme Raporu’nun, 2 (iki) yılda bir olmak üzere bu evraklara ilave olarak Sağlık Raporu ve Keyif Verici Madde Bağımlılığı Raporu’nun beyan edilmesi gerekmektedir.

Şoförlerin Yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Şoförler sefer esnasında her ne koşulda olursa olsun yolculara ve 3. kişilere karşı daima nazik davranacaklardır. Nezaket kuralları dışına çıkacak sözlerle veya el- kol hareketleriyle onları rahatsız etmek ve kötü muamelede bulunmak kesinlikle yasaktır. Eleştirilere karşılık verilmeyecektir.

(2) Şoförlerin Yolcularla, Denetim Görevlileriyle, diğer toplu taşıma şoförleri, yaya veya özel aracı ile seyreden kişilerle münakaşa etmesi fiziki teması, kavga etmesi ve bedensel müdahalesi kesinlikle yasaktır. Yukarıda belirtilen şahıslarla her ne sebeple olursa olsun hakaret ve kavga ettiği belirlenen şoför, ilk seferinde 30 (otuz) gün, ikinci seferinde 60 (altmış) gün çalışmaktan men edilir. Üçüncü seferinde Şoför kimlik kartı iptal edilir.

(3) Ancak 1 (bir) defaya mahsus olmak üzere, ceza tarihinden sonraki 6 (altı) ay bitiminde tekrar eğitimden geçmek ve belge almak koşuluyla göreve iade edilir. Meydana gelen olaylarla ilgili ihtilaflarda, şoförlerin yolcuya ve diğer şahıslara karşı (Türk Ceza Kanununun amir hükümlerine göre) suç işlediği mahkeme kararı ile hükme bağlandığı takdirde, bir daha toplu taşıma araçlarında görev verilmeme cezası uygulanır.

(4) Şoförler, Genel Trafik Kurallarına ve UKOME Kararlarına uymak zorundadır.

(5) Şoförler araçta meşrubat dahil hiçbir yiyecek maddesi tüketemez ve sigara içemezler.

Elektronik Ücret Toplama Sistemi

MADDE 15 – (1) Tüm Özel Halk Otobüsleri EÜTS kapsamında ücret toplarlar.

(2) UKOME kararları doğrultusunda belirlenen ücret tarifesine göre toplu taşıma araçlarının taşıdıkları aktarmalı veya aktarmasız yolculuklardan elde edilen gelirlerden, Sistem İşletim Bedeli kesildikten sonra, kalan tutar işleticilere ödenir.

(3) Sistem İşletim Bedeli Büyükşehir Belediye Meclisi Kararı ile belirlenir.

(4) İşletici, kendine ait bir banka hesabı açtırmak ve açtığı bu hesabı İdareye bildirmek zorundadır. İşleticiye yapılacak ödemeler bu banka hesabına yapılacaktır.

(5) Kart-54, Manyetik Bilet ve diğer ödeme yöntemlerinin kullanımlarında, yolcu taşıma ücretlerinde farklılıklar bulunmakla beraber, işleticiye idare tarafından yapılacak ödemelerde Kart-54’ün binış tarife fiyatları esas alınır.

(6) Taşınan yolcu karşılığı işleticiye ödenecek bedel günlük veya en fazla 1 (bir) haftalık periyotlarla işleticinin banka hesabına yatırılır.

(7) EÜTS’de kullanılacak elektronik Kart-54, Manyetik Bilet tedariki ve diğer ödeme yöntemleri için gerekli olan basım, satış işlemi ve elektronik altyapı İdare tarafından yapılacak veya yaptırılacaktır.

(8) Validatörün temini, kuruluşu, çalışması, bakımı, onarımı Sistem İşletim Bedeli içinde olup işleticiden bu gibi hizmetler için herhangi bir bedel talep edilmeyecektir.

(9) Araç içerisinde bulunan EÜTS ekipmanlarında, İdare tarafından İşletici kaynaklı olduğu tespit edilen maddi zararlar İşleticiden tahsil edilir.

(10) EÜTS’de işleticilerle ilgili toplanan bilgilerle performans ölçüleri ve göstergelerinden oluşan bir veri tabanı düzenlenerek verilerin incelenmesi ve analizi ile sistemin verimliliğini artırıcı öneriler geliştirilecektir. Sistemin optimizasyonuna yönelik öneriler ve istatistikî bilgiler hiçbir ücret talep edilmeden işleticilerle paylaşılır.

Toplu Taşıma Araçlarının Çalışma Şekilleri

MADDE 16 – (1) İdarenin Yetki ve Sorumlulukları;

a) Toplu taşıma araçlarının çalışacakları hatlar, izleyecekleri güzergâhlar ve hat güzergâhındaki durak yeri düzenlemeleri ile bu hatlarda çalışacak araç sayısı ve kapasitesi UKOME Kararı ile belirlenir.

b) Meslek Odası veya İdarenin ihtiyaç duyması halinde, UKOME Kararı ile hatlardaki araç sayıları eksiltilebilir, artırılabilir.

c) Toplu taşıma araçlarının çalışacakları Sefer Saatleri İdare tarafından hazırlanır. Bu saatler, ihtiyaca göre İdarece değerlendirilip yeniden düzenlenebilir.

ç) EÜTS sistemine dâhil olan Toplu Taşıma Araçlarında, Sakarya Büyükşehir Belediyesi Toplu Taşıma Araçları Seyahat Kartları Uygulama Yönetmeliği'ne göre verilen seyahat kartları geçerlidir.

d) HO, M, T ve S ticari plaka işleticileri ücret tarifelerindeki değişiklik taleplerini bağlı oldukları Meslek Odalarına iletirler. İletmeyen işleticilerin yerine Meslek Odası talepte bulunabilir.

Meslek odaları işleticilerden aldıkları talepleri, üzerinde detaylı çalışma yaptıktan sonra İdareye bildirir. Ücret tarifelerindeki değişiklik talepleri, UKOME tarafından değerlendirilerek sonuçlandırılır.

UKOME' de alınan yeni tarife kararından sonra bir önceki tarife geçersiz olur. Tüm işleticiler, UKOME tarafından alınan karara uymak zorundadır.

Bu tarifenin dışında (tarife üzerinde veya altında) ferdi veya toplu olarak değişik ücretle veya EÜTS sistemine dâhil olan toplu taşıma hatlarında elektronik ödeme yöntemleri harici taşımacılık yapılamaz.

T plakalı dolmuş ve M plakalar için; Büyükşehir gelir tarifesinde belirlenen tarife ücretlerini meslek odası toplu halde Büyükşehir Belediyesi vizesine yatırdıktan sonra, hazırlanan tarifeler işleticilere dağıtılmak üzere Meslek odasına verilir.

SERDES sistemi üzerinde Ücret Tarifesi Modülünün aktif edilmesi halinde; ticari plaka işleticileri için kişiye özel tanımlı kullanıcı adı ve şifre ile giriş yapılarak ücret tarifeleri plaka bazlı alınacaktır. Ücret Tarifesi Modülünün aktif edilmesine kadar söz konusu Ücret Tarifeleri Ulaşım Dairesi Başkanlığından elden alınabilecektir.

Ücret Tarifelerinin görünür bir yerde asılması zorunludur.

e) İşleticiler; ilgili Yönetmelik, Sözleşme, UKOME kararları ve İdarenin yazılı talimatlarına uygun olarak çalışmak zorundadır. Bu konuda İdare, Emniyet ve Jandarma tarafından denetlemeler yapılacaktır.

f) Çalışma izni verilen işletici, toplu taşıma hizmetini yapmak için İdare tarafından verilen yetki dâhilinde kendisine tahsis edilen hatta belirlenen adette araç ile çalışma programına ve sefer saatlerine bağlı olarak çalışacaktır.

g) İdare, denetim personeli ile EÜTS'yi sürekli kontrol altında tutacak olup, araçlarda bilet ve kart kontrolü yapmakta tam yetkilidir.

ğ) Validatör arızası işletici tarafından idareye anında bildirilecektir. Arıza, İdarenin takibi altında yüklenici firma tarafından en kısa sürede giderilecektir.

h) İşleticinin mazereti, kaza, arıza veya o hatta İdarece yolcu yoğunluğu ve anlık kapasite yetersizliği tespiti durumunda; 5393 ve 5216 sayılı Kanunlardaki imtiyaz hakkına binaen, sefer sıklığı artışı yapılarak, İdareye veya başka bir işleticilere ait araçlar bu hatlarda çalıştırılır.

(2) İşleticinin Sorumlulukları;

a) Özel Halk Otobüsü İşleticisi EÜTS içinde yer alma ve aracına validatör takma mecburiyetindedir.

b) Araçlarda biletçi ve muavin bulundurulmayacaktır.

c) Araç içerisinde bulunan EÜTS ekipmanları hizmet veremeyecek durumda ise sürücü aracı derhal seferden çekmek zorundadır. Bu durum tarifeli sefer sırasında meydana gelmiş ise yolcuların mağdur olmaması için ücret almadan son durağına kadar seferini tamamlar.

ç) Toplu taşıma araçlarındaki EÜTS ekipmanlarında arıza bulunması durumunda arıza ortadan kaldırıncaya kadar araç çalıştırılmaz.

d) Herhangi bir arıza durumunda, her ne surette olursa olsun araç içerisinde bulunan EÜTS ekipmanlarına yetkili servisi dışında herhangi bir müdahalede bulunulmayacaktır. Yetkili servis tarafından gerçekleştirilen, EÜTS ekipmanları arızası giderilişlerinde herhangi bir ücret talep edilmez.

e) Araç içerisinde bulunan EÜTS ekipmanlarının çalınması veya kaybolmasından İşletici sorumludur. Bu durumda İşletici, aracını derhal yedeğe çekerek İdareyi bilgilendirecek ve EÜTS ekipmanlarının kurulumu sonrasında hizmet vermeye devam edebilecektir.

f) Kaybolan veya çalınan EÜTS ekipmanlarının bulunması durumunda, ekipmanlar derhal İdareye teslim edilecektir.

g) Araç içerisinde bulunan EÜTS ekipmanlarına, EÜTS yetkili teknik personeli dışında kimse herhangi bir müdahalede bulunamaz. Müdahale sonrası ortaya çıkabilecek zararlar ile ilgili her türlü sorumluluk işleticiye aittir.

ğ) Usulsüz kart kullanımlarında, kartlara el konularak İdareye teslim edilecektir.

h) İşletici EÜTS'den doğacak alacaklarını Bankada bulunan kendi kullanım hesabına geçmeden

başkalarına devir, temlik, ciro edemez, ipotek ve teminat olarak gösteremez. Validatörü kendi toplu taşıma aracının dışında herhangi bir araca takamaz, başka araçlarda kullanılmasına izin veremez.

ı) İdarenin EÜTS, Araç Takip Sistemi vb. uygulamalar için alacağı kararlar, işletici tarafından yerine getirilmek zorundadır.

i) İşletici ve toplu taşıma araçlarının şoförleri EÜTS' de görevli teknik veya denetim personellerine gerekli her türlü kolaylığı gösterecek ve yardımcı olacaktır.

j) İşletici, UKOME Kararı ile belirlenen ve İdare tarafından hazırlanan Ücret Tarifesini araç içinde Denetim Personelleri ve yolcuların rahatlıkla görebileceği yere asacaktır.

k) İşleticiler; trafikte oluşacak zorunluluklar ve İdarenin yazılı talimatı dışında, güzergâh dışına çıkamazlar ve duraklarda yolcu indirme ve bindirme süreleri dışında bekleme yapamazlar.

l) İşleticiler, kaza, arıza vs. zorunlu haller haricinde yolcu aktarması yapamazlar ve son duraklarına kadar seferlerini tamamlamak zorundadırlar.

m) İşleticinin sefer sırasında zorunlu hallerden dolayı taşımayı tamamlayamaması durumunda yedek bir araçla bu seferi tamamlaması zorunludur. Bu durum için yolculardan ek ücret alınmayacaktır.

n) İşletici, İdareyi bilgilendirmeden aracını hattan çekemez.

o) Savaş durumu, seferberlik hali, olağanüstü hal uygulaması, sel baskınları, doğal afetler gibi durumlar İdarenin lehine mücbir sebep kabul edilir. Bu gibi durumlarda İdarenin yazılı talimatı ile işletici aracını İdarenin emrine tahsis eder.

ö) Toplu taşıma araçlarıyla ilgili grev, boykot vb. nedenlerle toplu taşıma hizmeti verilmemesi durumunda, İdare hizmeti sürdürebilmek için her türlü önlemi almakta serbesttir.

p) Çalıştıkları süreler içerisinde araçların iç ve dış temizliklerinin yapılmış olması, koltuk döşemelerinin yırtık ve kirli olmaması gerekmektedir.

r) İdare onayı olmadan araç devri yapılamaz. Taraflar kendi aralarında herhangi bir sözleşme imzalamış dahi olsalar İdare onaylı devir işlemi gerçekleşene kadar çalışma ruhsatı verilmez.

s) İşletici iş barışının bozulması yönündeki eylem ve taleplerde, toplu taşıma hizmetini aksatacak eylemlerde, farklı esnaf grupları arasında anlaşmazlık çıkarılmasına yönelik faaliyetlerde, toplu taşıma işleyiş tarzına ilişkin olumsuz müdahalelerde, esnafın kendi meslek grubu dışındaki toplu taşıma aktörlerinin verdiği hizmeti aksatmaya yönelik müdahalelerde bulunamaz. Bu tür eylemlere katılımın tespit edilmesi durumunda çalışma ruhsatı ve işleticilik hakkı iptal edilir.

Araç Uygunluk Belgesi

MADDE 17 – (1) Herhangi bir nedenle toplu taşıma aracını değiştiren veya devir alan işleticilerin SERDES uygulaması üzerinden beyan ettikleri araç görselleri İdare tarafından kontrol edilir.

(2) Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun olarak araç değişikliği veya devir işlemi yapan işleticilere İdare tarafından Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenir.

(3) Aracı şartlara uymayan işleticilerin eksikliklerini tamamlamasına kadar Ticari Plaka Tahsis Belgesi düzenlenmez.

(4) İşleticilerin Araç Uygunluk Belgesi alabilmesi için, araçların son Trafik Muayene Raporunu ve Trafik Sigortasını yaptırmış olması ve belgelerini ibraz etmiş olması şarttır.

(5) Araç uygunluk belgesi verilen işleticilerin istenilen diğer evrakları da tamamlaması durumunda işlemlerine devam edilerek çalışma ruhsatı düzenlenir.

Hat İşlemleri

MADDE 18 – (1);

a) Kentin gelişmesi ve genişlemesine bağlı olarak oluşan toplu taşıma ihtiyacı, işleticilerin meslek odaları aracılığıyla yapmış oldukları talepleri, vatandaş talepleri ve Meslek Odalarının UKOME' ye yapmış oldukları talepleri,

b) Alternatif toplu ulaşım aracının olmaması veya mevcutların ihtiyacı karşılayamaması, yol ağının ve trafik sirkülasyonunun değişmesi,

c) Sakarya Ulaşım Master Planının uygulaması neticesinde ortaya çıkan fiili durum, Toplu Ulaşım Sistemlerinin entegrasyonu çalışmaları çerçevesinde değerlendirilir. Konuyla alakalı yapılacak incelemeler sonucunda hazırlanan Fizibilite Raporları,

ç) Talep yetersizliği veya Ulaşım Master Planı çerçevesinde yapılacak uygulamalar ile Toplu Taşıma Sistemlerinin Entegrasyonu çalışmaları neticesinde verimsiz hale gelen toplu taşıma hattındaki araçların; ihtiyaç olan başka hatlara aktarımı, yeni hat kurulumu işlemleri UKOME Kararı ile yapılır.

d) UKOME Kararı ile ortaya çıkan imtiyaz hakkı bedeli ihale veya Büyükşehir Belediyesi Meclis Kararı ile belirlenir.

e) UKOME Kararı ile uzatılan hattın toplu taşıma işletmeciliği açısından ekonomik olması durumunda; Büyükşehir Gelir tarifesinde belirlenen (kilometre bazındaki) ücret, uzatım mesafesi ve uzatılan güzergâhta çalışacak araç sayısı ile çarpılıp, hatta çalışan toplam işletici sayısına bölünmek suretiyle kişi başı tahsil edilir.

[(Kilometre Uzatım Ücreti x Uzatılan Mesafe x Uzatılan Güzergâhta Çalışacak Araç Sayısı)/ İlgili Hattaki Toplam İşletici Sayısı].

f) Uzatılan hattın toplu taşıma işletmeciliği açısından ekonomik olup olmadığı İdare tarafından yapılan inceleme ve sonuç raporu ile belirlenir. Uzatılan hattın ekonomik olmaması durumunda ise işleticiden uzatım bedeli alınmaz.

Denetim

MADDE 19 – (1) Bu yönetmelikte belirlenen hususlarla ilgili denetimler; Toplu Taşıma Denetim, Trafik Zabıta, Emniyet ve Jandarma Görevlileri tarafından yapılır.

(2) Toplu Taşıma Denetim ve Trafik Zabıta Görevlileri; bu yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden işletici ve sürücüler hakkında, Toplu Taşıma Araçları Yönetmeliği kurallarına uymadıkları gerekçesiyle Ek-5’ de belirtilen İdari Yaptırım Cezalarına göre Ek-4’ de belirtilen Denetim Tutanaklarını düzenler ve tutanaklar değerlendirilmek üzere Encümene havale edilir.

(3) İdarece yapılacak denetimler, denetim türlerine göre SERDES Denetim Modülü üzerinden gerçekleştirilebilecektir.

(4) Her işletici için İdarede bir sicil dosyası açılacaktır. Bu dosyada, araca ilişkin belgeler dışında işletici ve şoförlerine ait belgeler de bulunacaktır. Ayrıca işletici ve şoför için uygulanan cezalar siciline işlenecek ve takip edilecektir.

(5) Bu yönetmelik konusu olan hizmetlerle ilgili şikâyetler, İdareye ait tüm iletişim kanalları üzerinden yapılabilecektir.

(6) Şikâyetlerde; şikâyetin konusu, aracın çalıştığı hat bilgisi ve plakası, olay yeri, tarihi, zamanı (saati) ile şikâyetçinin T.C veya vergi numarası, adı soyadı, iletişim bilgisi ve açık adresi bulunacaktır. Var ise görsel kanıtlar ve şahitlerin adı soyadı ve iletişim bilgileri bildirilmelidir.

(7) UKOME Kararı ile belirlenen Öğrenci Servis Taşımacılığı Fiyat Tarifesi’ ne uyulmaması ile ilgili şikâyetlerde; ticari plaka işleticisi ve taşınan kişi arasında imzalanan fiyat bilgisini gösterir sözleşmenin ve/veya belgenin beyan edilmesi zorunludur. İdare tarafından yapılan inceleme neticesinde; fiyat tarifesine uyulmadığı tespit edilir ise Özel İzin Belgesi iptal edilir.

(6) Toplu Taşıma Denetim Görevlileri ve Trafik Zabıta Görevlileri tarafından şikâyet konusuyla ilgili gerekli incelemeler yapıldıktan sonra, cezai işleme gerek olduğunda ilgili cezai işlem uygulanacaktır.

(7) İdareye bildirilen şikâyetler neticesinde;

a) İşletici veya şoförün savunmaları alınır.

b) Alınan savunmaların değerlendirilmesi neticesinde, kusurlu olduğu anlaşılan işleticiler ve şoförler hakkında, Ek-5’de belirtilen yaptırımlar uygulanır.

c) İşleticilerin; kendilerine isnat edilen kusurla alakalı olarak, savunma vermesi ile ilgili yazının kendisine tebliğinden itibaren 7 (yedi) gün içinde İdareye müracaat ederek yazılı savunmasını yapması gerekir. Buna uyulmadığı takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılarak, işletici hakkında yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.

ç) Toplu Taşıma Denetim Görevlileri ve Trafik Zabıta Görevlilerinin tutmuş olduğu tutanaklar ve kamera görüntülerinden yapılan kesin tespitlerde ilgili işleticiden savunma alınma zorunluluğu yoktur.

(8) Yapılacak kontrollerde, Toplu Taşıma Denetim Görevlileri ve Trafik Zabıta Görevlileri tarafından istenilen belgeleri ve evrakları araç şoförlerinin göstermeleri zorunludur.

(9) Yönetmeliğin Cezalar bölümüne ilişkin Ek-5’deki İdari Yaptırım Ceza Tablosunda aracın hattan çekilmesini gerektiren riayetsizliklerden ceza aldığı takdirde ilgili araç İdarenin belirleyeceği konumlara çekilir.

(10) Ek-5’deki İdari Yaptırım Ceza Tablosunda belirtilen veya belirtilmeyen kusurlar nedeniyle veya İdarece gerek görüldüğü takdirde; Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı tarafından işleticiye 3 güne kadar araç bağlama cezası, şoför için de 30 (otuz) güne kadar çalışmama cezası uygulanabilir.

Cezalar

MADDE 20 – (1) Bu yönetmelik hükümlerine uymadıkları tespit edilen işletici ve sürücülere, idari yaptırım cezaları uygulanır.

(2) Toplu taşıma aracı işleticilerine ve şoförlerine, kurallara uymamaları ve hatalı davranışları sonucu uygulanacak olan idari yaptırım cezalarını gösteren tablo Ek-5’tedir.

(3) Aynı maddelerdeki riayetsizliklerin tekrarlanması durumunda, idari yaptırım cezasının hesaplanması bulunulan takvim yılı ile sınırlıdır. Yeni yıl ile birlikte idari yaptırım cezaları sıfırlanır.

(4) İdari yaptırım cezaları Encümen Kararı alınarak uygulanır.

(5) 1. Tip Ceza, yapılan denetimlerde hata ve kusuru görülen işleticiye yazılı ihtar uygulanır.

(6) 2. Tip Ceza, İşletici Para Cezası, takvim yılı içinde geçerli olan 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun ilgili maddelerine istinaden uygulanır. Para cezaları İdarenin ilgili gelir hesabına ödenir.

(7) 3. Tip Ceza, 1608 sayılı Kanunun 1. ve 2. maddesine göre idari tedbir uygulanır.

a) Aracın, 10 (on) gün süreyle hizmetten men edilmesi,

- b) Aracın, 20 (yirmi) gün süreyle hizmetten men edilmesi,
c) Aracın, 30 (otuz) gün süreyle hizmetten men edilmesi.
(8) 4. Tip Ceza 1608 sayılı Kanununun 1. ve 2. maddesine göre idari tedbir uygulanır,
a) Sürücü, Toplu Taşıma aracında 10 (on) gün süre ile çalışamaz,
b) Sürücü, Toplu Taşıma aracında 30 (otuz) gün süre ile çalışamaz,
c) Sürücü, Toplu Taşıma aracında 90 (doksan) gün süre ile çalışamaz,
ç) Sürücü, Toplu Taşıma aracında 180 (yüzseksen) gün süre ile çalışamaz.
d) Sürücünün Şoför Kimlik Kartı iptal edilir.
(9) 5. Tip Ceza, Geçici Ruhsat İptali 90 (doksan) gün süre ile uygulanır.
(10) 6. Tip Ceza, Ruhsat iptali uygulanır.

(11) Şoför Kimlik Kartı iptali sonrasında kartın İdareye teslim edilmesi zorunludur. Kart sahibi, bir sonraki takvim yılı başına kadar toplu taşıma araçlarında şoförlük yapamaz. Teslim etmeyip iptal edilmiş Şoför Kimlik Kartı ile taşımacılığa devam ettiği tespit edilmesi halinde görevliler tarafından kartına el konur ve süresiz olarak toplu taşıma araçlarında çalışamaz.

(12) İdarenin işleticiye yapacağı her türlü bildirim, 7201 sayılı Tebligat Kanununa istinaden, imza karşılığı elden veya İdareye beyan edilen telefon numarasına mesaj yoluyla yapılır.

(13) İdari Para Cezasının tebliğinden itibaren 7 (yedi) gün içinde İdareye yazılı olarak itiraz edilebilir.

(14) 3 (üç) gün üzeri aracın hattan çekilme işlemleri Encümen kararı alınmak suretiyle yapılır.

(15) Araç çekme işlemi işleticiye tebliğ edildikten sonra araç tutanak ile idarenin belirleyeceği konuma park edilir. Ceza tablosunda belirtilen gün kadar araç park ettiği konumda bekletilir.

(16) Aracın bağlı olduğu süre içinde işletici, bağlı olan aracının yerine hatta başka bir araç çalıştıramaz.

(17) İdare hatta ulaşım sorununun olmaması için başka hatlardan araç kaydırabilir veya belediye otobüsü çalıştırabilir.

Genel Hususlar

MADDE 21 – (1) Tahsisli HO plaka işleticileri, işleticilik hakkı sonlandığında tarafına tahsis edilmiş olan (HO) plaka iptal olacaktır.

(2) Araç sayısı fazlalığı UKOME Kararı ile tespit edilen hatlarda; azaltmaya gidildiğinde, eksiltelen plakalara ait çalışma ruhsatları iptal olacaktır. Hatta çalışacak araç sayısı kadar (HO) plaka olacaktır. Çalışma ruhsatı iptal edilen plakaların işleticilerine ait hat hakları kaybolmaz.

(3) Tahsisli HO plakaları geçici olarak tahsis edildiğinden işleticiye müstesep hak iddiasında bulunma hakkını vermez.

(4) Toplu taşıma araçlarının arızalanması durumunda, hatlarda ulaşım sorununun yaşanmaması için İşletici tarafından geçici olarak araç temin edilir. Çalışacak olan ikame araç bu Yönetmelikte belirtilen araç uygunluk şartlarını sağlamak zorundadır.

(5) İhtiyaç durumunda, İdare arızalı aracın yerine Belediye otobüsü de çalıştırabilir.

(6) İşletici aracın arızası ile ilgili ve kaç gün içinde arızanın giderileceğini içeren servis raporunu İdareye sunmak zorundadır.

(7) (S) plakalı işleticiler, araçlarının arızalanması halinde (S) plakasız bir araç ile servis yapamaz. Arızalı aracın yerine çalışacak olan aracın mutlaka (S) plakası olması ve bu yönetmelikte belirtilen şartlara uygun olması gerekmektedir.

(8) Vatandaşların toplu taşıma araçlarında bebek arabaları ile seyahat edebilmeleri için, araca binmeden önce veya araç içerisinde seyahat başlamadan önce bebek arabalarını katlamaları gerekmektedir.

(9) Toplu taşıma araçlarının camlarında fabrika çıkış haricinde cam filmleri olmayacaktır.

(10) Toplu taşıma araçlarında Araçların imal tadil yönetmeliğinde belirtildiği şekilde yangın algılama sistemi olacaktır.

(11) Hat temsilcileri; hat işleticilerinin önermiş olduğu kişiler arasından seçilen veya Meslek Odaları tarafından uygun görülen temsilcidir. Hat temsilcileri görevlendirmeleri ve görev değişiklikleri Meslek Odaları tarafından İdareye bildirilir. Hat temsilcilerinin İdareye bildirilmesi Meslek Odalarının sorumluluğundadır.

(12) Haftalık olarak sefere çıkacak araç bilgilerinin, toplu taşıma hareket saatlerinde yapılacak değişikliklerin, arızalanan araç bildirimleri vb. hususların İdareye bildirilmesi hat temsilcisi sorumluluğundadır. Yapılan değişiklikler ve bildirimler İdare tarafından onaylanmadan uygulanamaz. Bildirimlerin İdarenin onayına sunulması ve İdare tarafından onaylanması İdarenin belirlediği aktif elektronik sistem üzerinden hat temsilcileri için kişiye özel tanımlı kullanıcı adı ve şifre ile yapılacaktır. Söz konusu hususların İdareye bildirilmemesi veya İdare onayı olmadan değişikliklerin uygulanması durumunda Ek-5'deki İdari Yaptırım Ceza Tablosunda belirtilen idari işlem gerçekleştirilir.

(13) Toplu taşıma araçlarının kalkış noktalarında ve ara duraklarda yardımcı ve çığırkan bulundurarak bağırarak suretiyle yolcu davet etmeleri kesinlikle yasaktır. Söz konusu durumun önlenmesi hat temsilcisinin sorumluluğundadır. Önlenmemesi durumunda Ek-5'deki İdari Yaptırım Ceza Tablosunda belirtilen idari işlem gerçekleştirilir.

(14) UKOME Kararı ile belirlenen güzergahlarda 6 (altı) ay içinde faaliyete başlanılmaması halinde, kararın iptali hususu İdare tarafından UKOME'ye havale edilir. UKOME tarafından değerlendirilerek sonuçlandırılır.

(15) Tahditli (T), (M, (S) ve tahsisli (HO) plakalar ile ilgili tüm işlemler Sakarya Elektronik Ruhsat ve Denetleme Sistemi (SERDES) üzerinden çevrimiçi (online) olarak gerçekleştirilecektir. SERDES' te beyan edilen evrakların doğruluğunu işleticiler kabul etmiş sayılır.

Tebliğ Adresi

MADDE 22 – (1) İşleticiler, kendilerine yapılacak tebligatlara esas olarak, kendileri ve istihdam ettikleri personelleri için tebligat ve ikametgâh adreslerini, ayrıca değişiklik olduğu takdirde yeni adreslerini SBB'ye yazılı olarak veya SERDES uygulaması üzerinden beyan etmek zorundadırlar. Adreslerin doğru olarak veya değişikliklerin bildirilmemesi halinde yapılacak tebligatların ulaşmamasından doğan yükümlülükler için sorumluluk İşleticiye aittir.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun 7, 9 ve 12. maddeleri ile 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 18/m maddesi uyarınca iş bu Yönetmelik Büyükşehir Belediye Meclisince kabul edilip, İdarenin resmi internet sitesinde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1)Bu yönetmelik hükümlerini Sakarya Büyükşehir Belediye Başkanı yürütür.

GEÇİCİ MADDELER

GEÇİCİ MADDE -1- Madde 13'de belirtilen Şoför Kimlik Kartlarına bu yönetmelik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren İdarenin organize ettiği veya uygun gördüğü kurum veya şirketlerce verilen eğitim sonunda sahip olunması zorunludur.

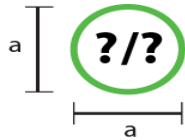
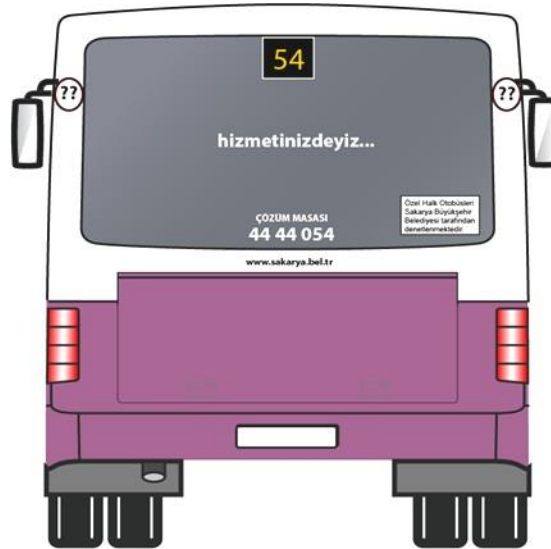
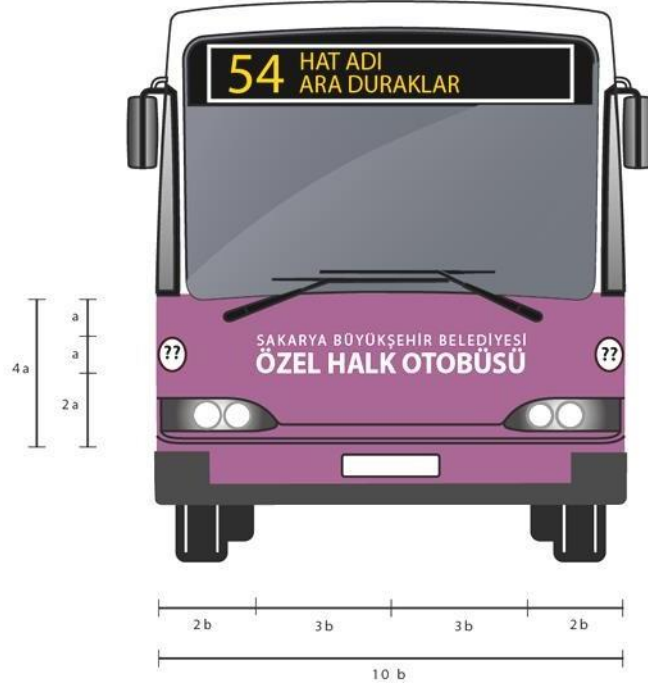
GEÇİCİ MADDE -2- Madde 10.1' de belirtilen online başvurular 31.12.2024 tarihine kadar uygulanmaz.

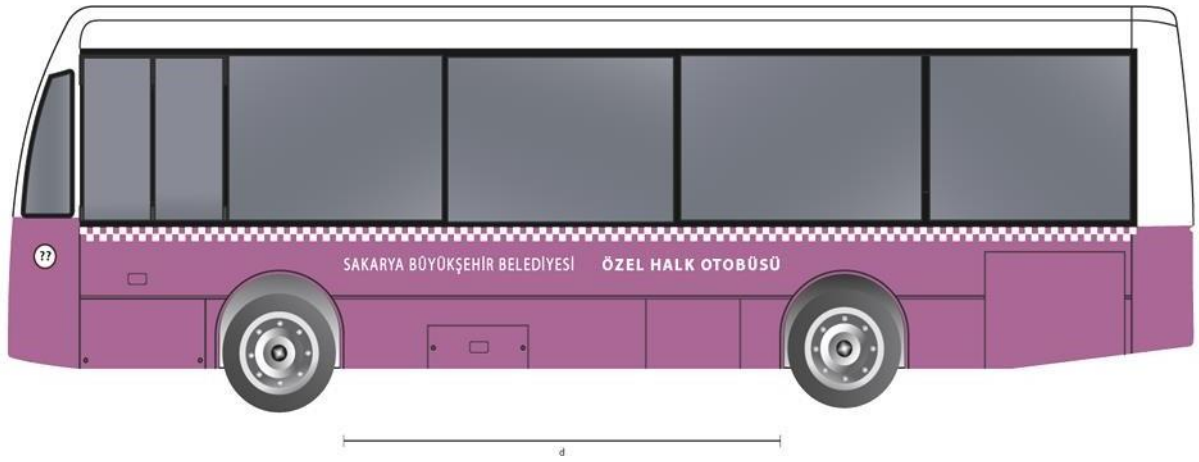
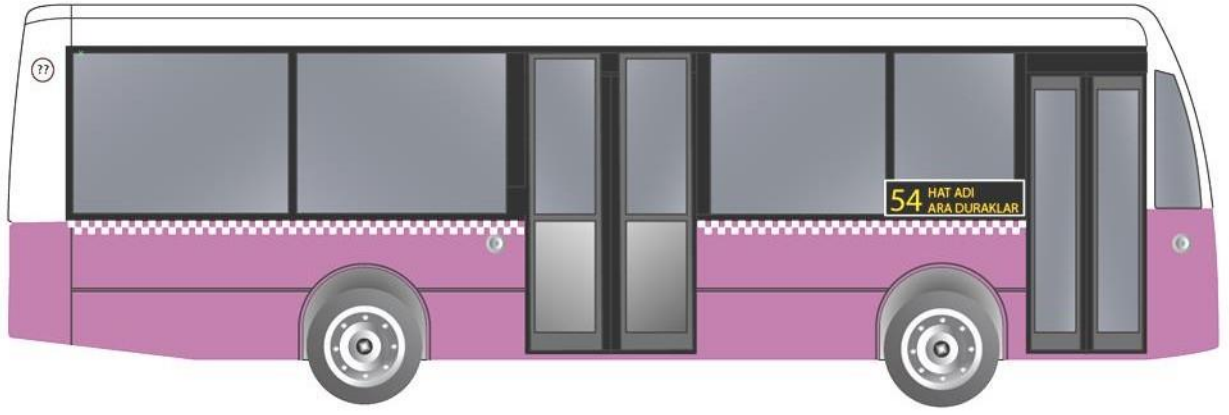
GEÇİCİ MADDE -3-Madde 11'de belirtilen özel halk otobüsü plakalarının (J) HO plakaya dönüşümü 31.12.2026 tarihine kadar zorunludur.

GEÇİCİ MADDE -4-Madde 21'10'da belirtilen yangın algılama sistemi 31.12.2025 tarihine kadar uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE -5- Madde 21'11, 12 ve 13'de belirtilen hat temsilcileri hakkındaki hususlar 31.12.2025 tarihine kadar uygulanmaz.

EK-1 ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ DIŞ GÖRÜNÜŞ ŞARTLARI
Ön ve Arka Görünüşü

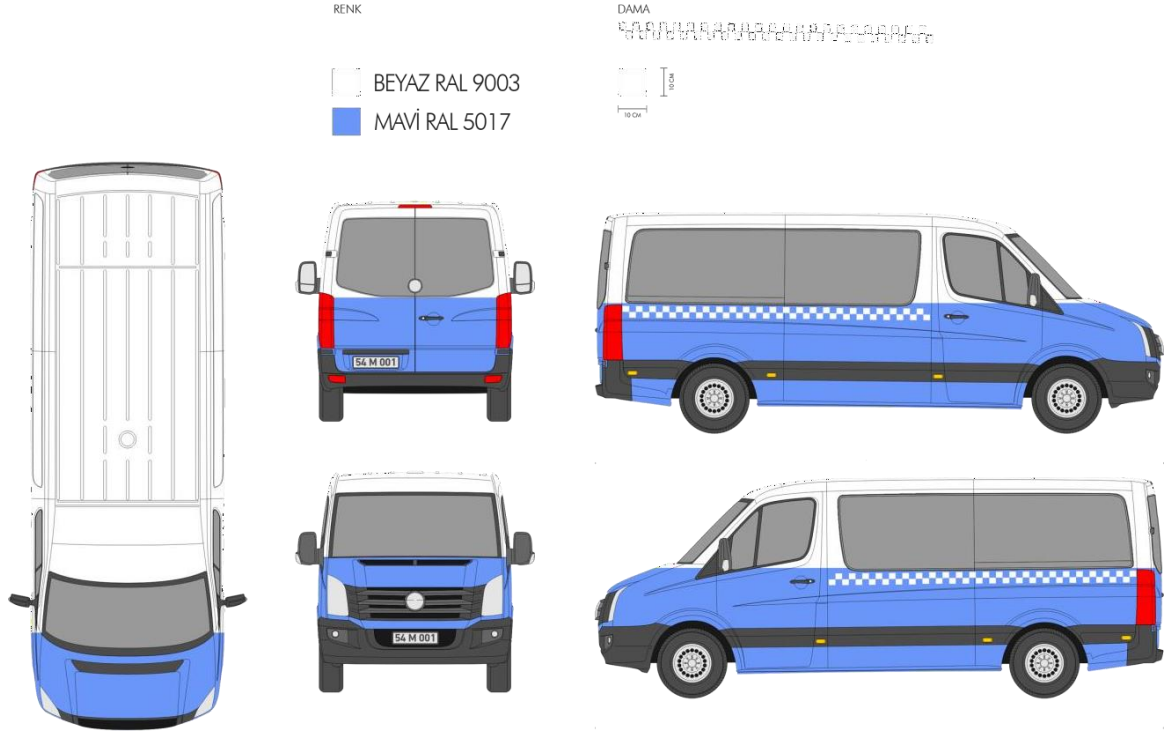
10 cm I SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ÖZEL HALK OTOBÜSÜ
d

*ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ARAÇLARININ ALT GÖVDESİNİN RENK KODU "RAL4008" OLACAKTIR. DİĞER KISIMLAR DAMA, YAZI VE ÜST GÖVDESİ ŞEKİLDE GÖRÜLDÜĞÜ GİBİ BEYAZ OLACAKTIR.

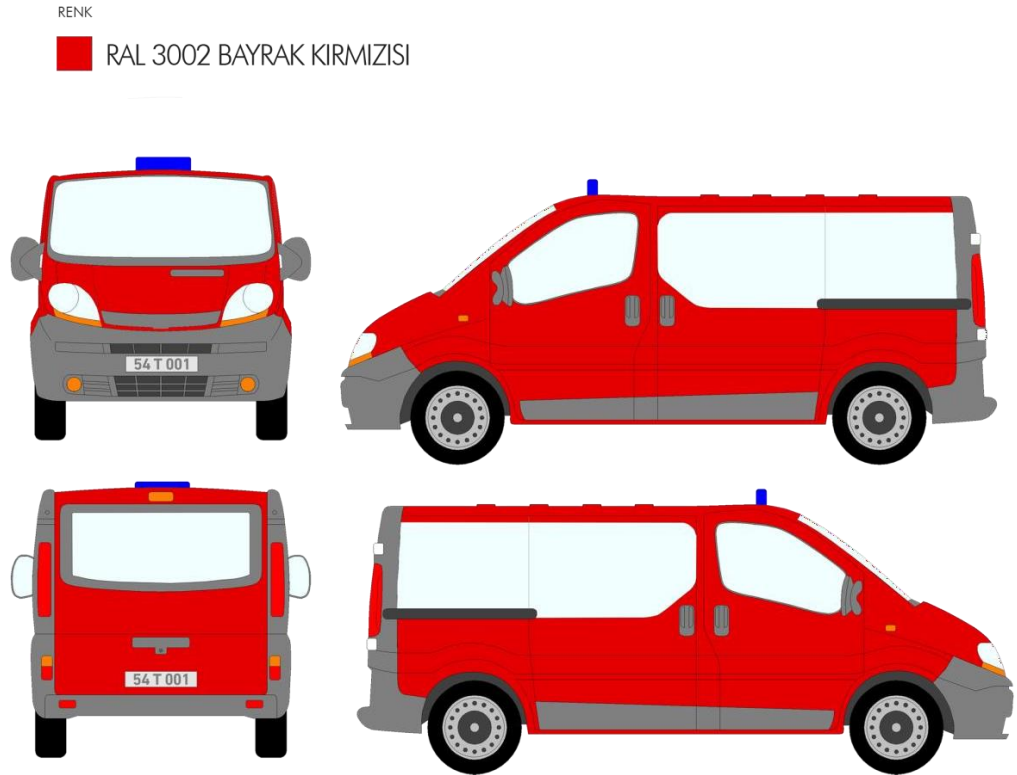
*YAZILAR YUKARIDAKİ RESİMLERDE BELİRTİLDİĞİ GİBİ KOYULUCAK YÜZEY ORTALANACAK ŞEKİLDE VE 10 CM GENİŞLİKTE, MYRIAD PRO YAZI TİPİ KULLANILACAKTIR.

EK-2.1 MİNİBÜSLERDE DİŞ GÖRÜNÜŞ ŞARTLARI

EK-2.2 DOLMUŞLARDA DİŞ GÖRÜNÜŞ ŞARTLARI

EK-3 SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ŞOFÖR KİMLİK KARTI

isim
SOYİSİM

TC NO :
EHLİYET SINIFI :
KAN GRUBU :

ŞOFÖR KİMLİK KARTI

ŞOFÖRÜN UYMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUĞU GÖREVLERİ

Bu kart sadece sahibi tarafından kullanılır, başkası tarafından kullanılması yasaktır.

Kart sahibi; **Sakarya Büyükşehir Belediyesi Toplu Taşıma Araçları Yönetmeliği** ve **Ticari Taksi İşletme Esasları Yönetmeliği**ne uymakla yükümlüdür.

Bu kart sahibi tarafından kaybedildiğinde, bulanların **Sakarya Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığı**na teslim etmeleri gerekmektedir.

EK-4 TOPLU TAŞIMA ARAÇLARI DENETİM TUTANAĞI

1. Ön Yüzü

SAKARYA
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE
BAŞKANLIĞI

TOPLU TAŞIMA ARACI
DENETİM TUTANAĞI

SERİ:
SIRA NO:

Ruhsat Sahibinin Adı, Soyadı:.....
Ruhsat Sahibinin T.C. Kimlik Numarası:.....
Ruhsat Sahibinin Adresi :.....

Araç Plaka No:.....
Faaliyet Gösterdiği Toplu Taşıma Hattı:.....
Kabahat Fiili:.....

Aykırı Davranılan Emir: .....

Uygulanacak İdari Yaptırım:.....

Uygulanacak İdari Yaptırımın Tutarı:.....
Uygulanacak İdari Yaptırımının Dayanağı:.....

Kabahatin İşlendiği Yer:.....

Kabahatin İşlendiği Tarih:...../...../20.....Gün.....Saat:...../.....

Yukarıda Hüviyeti yazılı gerçek veya tüzel kişilerin 5326 Sayılı Kabahatlar Kanununun
..... Maddesini/ 1608 Sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye
Hakkında Kanunun ..... Maddesini ihlal ettiği görüldüğünden hakkında kanuni
muamele yapılmak üzere iş bu Toplu Taşıma Araçları Denetim Tutanağı tanzim olundu.

TUTANAĞI DÜZENLEYEN
DENETİM GÖREVLİSİ

TUTANAĞI DÜZENLEYEN
DENETİM GÖREVLİSİ

Adı Soyadı:
İmza:

Adı Soyadı:
İmza:

* Yasal uyarılar arka sayfada belirtilmiştir.

YASAL UYARI

Sakarya Büyükşehir Belediyesi Toplu Taşıma Araçları Denetim Görevlisi Personelince düzenlenen iş bu Toplu Taşıma Araçları Denetim Tutanağı karşılığı Sakarya Büyükşehir Belediye Encümeni kararı ile belirlenen idari para cezaları 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 37. Maddesi gereğince idari yaptırımın tebliğ tarihinden itibaren 30 takvim günü içinde ödenecektir. Ödemeler Sakarya Büyükşehir Belediyesi Gelirler Şube Müdürlüğü veznelerinden veya www.sakarya.bel.tr resmi internet adresinden yapılabilmektedir. Ödemenin gecikmesi halinde 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında gecikme zammı uygulanır.

Düzenlenen iş bu tutanağa ve Sakarya Büyükşehir Belediye Encümeni Kararına karşı kararın tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Sulh ve Ceza Mahkemesine bizzat veya yasal temsilci aracılığı ile başvurulabilmektedir. Belirtilen süre içinde itiraz edilmemesi halinde idari yaptırım kararı kesinleşir. İdari para cezasının tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmesi halinde 3/ 4'ü tahsil edilir. Peşin ödeme kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurmamasını engellemez.

EK-5 İDARİ YAPTIRIM CEZA TABLOSU

Sıra	Riayetsizlik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Kılık-kıyafete uymamak.	1.TİP	2. TİP	2.TİP ve 4 (a)							
2	Duraklarda gereksiz beklemek.	2.TİP		2.TİP ve 4 (a)							
3	Hareket saatlerine bir servis için uymamak.	1.TİP	2. TİP	2.TİP ve 4 (a)							
4	Hareket saatlerine tam gün uymamak.	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)							2. TİP ve 3 (a)	2. TİP ve 3(b)
5	Ücretsiz veya belirlenen ücretin dışında yolcu taşımak.	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)							2. TİP ve 3 (a)	2. TİP ve 3 (b)
6	Fiyat Tarifesi ve İdarenin asılmasını istediği ilanının görünür şekilde asılmaması.	1.TİP	2.TİP								
7	İndirimli ve Ücretsiz yolcu hakkı olanları taşımamak.	ÜCRETSİZ VE İNDİRİMLİ SEYAHAT KARTLARI YÖNETMELİĞİNE GÖRE İŞLEM YAPILIR				2. TİP ve 3 (a)	2. TİP ve 3 (b)	2. TİP ve 3 (c)		2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP
8	Hakaret etmek, kötü davranmak.	2.TİP	2.TİP ve 4 (a)	2.TİP ve 4 (b)		2. TİP ve 3 (a)		2. TİP ve 3 (b)			
9	Durak dışı yolcu indirmek ve bindirmek.	1. TİP	2. TİP	2.TİP ve 4 (a)		2.TİP ve 4(b)					
10	Araçlara izinsiz reklam almak.	2.TİP								2. TİP ve 3 (a)	2. TİP ve 3 (b)
11	Yürütme ve Denetim yetkililerinin talimatlarına uymamak.	2.TİP		2.TİP ve 4(a)	2.TİP, 3 (a) ve 4 (b)	2. TİP, 3 (b) ve 4 (c)	2. TİP, 3 (c) ve 4 (ç)	2. TİP, 3 (c) ve 4 (d)	2. TİP ve 3 (c)	2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP
12	Yürütme ve Denetim yetkililerine her türlü hakarete bulunmak.	2.TİP ve 4 (a)	2.TİP ve 4(b)	2. TİP, 3 (a) ve 4 (c)	2. TİP, 3 (b) ve 4 (ç)	2. TİP, 3 (c) ve 4 (d)	2. TİP ve 3 (c)			2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP
13	Güzergâh dışı çalışmak.	1. TİP	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)		2.TİP ve 4 (b)		2. TİP ve 3 (a)		2. TİP ve 3 (b)	
14	Araç içinde yüksek sesle radyo-teyp vb. sesli cihazlar çalmak.	1.TİP	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)		2.TİP ve 4 (b)					
15	Şoför Kimlik Kartını seyir halinde yanında bulundurmamak.	1.TİP	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)			2. TİP ve 4 (b)				
16	Validatöre farklı tarife girmek.	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)	2.TİP ve 4 (b)	2. TİP ve 3 (a)			2. TİP ve 3 (b)			
17	Sefere çıkan araçların iç ve dış temizliğini yapmamış olmak, kırık cam, araç içi döşemelerinin yırtık veya kirli olması.	1.TİP	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)				2.TİP ve 4 (b)			

Sıra	Riayetsizlik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
18	Araçlarda havalı korna kullanmak.	1.TİP	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)			2.TİP ve 4 (b)				
19	Aracın camlarına yönetmelikte belirtilenin dışında film çektirmek.	2.TİP									
20	İdarenin bilgisi ve izni olmadan aracı hattan çekmek.	2.TİP			2. TİP ve 3 (a)	2. TİP ve 3 (b)	2. TİP ve 3 (c)			2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP
21	Model değişikliğini ve araç devrini idareye bildirmemek.	1. TİP	2.TİP								
22	Sözlü cinsel tacizde bulunmak.	2. TİP, 3 (a) ve 4 (ç)	2. TİP, 3 (c) ve 4 (d)	2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP						
23	Hasarlı araçla hizmet vermek.	1. TİP	2.TİP								
24	Toplu taşıma düzenine aykırı faaliyetlerde bulunmak.	2. TİP, 3(a) ve 4 (a)	2. TİP, 3 (b) ve 4 (b)	2. TİP, 3 (c) ve 4 (c)					2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP	
25	Araçta bulunması gereken amblem, logo, ilan, afiş vb. basılı öğeleri araca asmamak.	1.TİP	2.TİP								
26	Araçta sigara içmek.	4207 SAYILI KANUNUN 2. MADDESİ C BENDİ VE 5.MADDESİNE İSTİNADEN KABAHATLER KANUNUNUN 39. MADDESİNDEKİ İDARİ PARA CEZASI									
27	Aracın fenni muayenesi, trafik sigortası veya zorunlu koltuk sigortası sürelerinin bitmiş olması.	2.TİP									
28	Araç Uygunluk Belgesi olmayan aracı çalıştırmak.	2.TİP									
29	Genel trafik kurallarına uymamak.	2.TİP									
30	Çalışma ruhsatı olmadan taşımacılık yapmak.	2.TİP		2. TİP ve 3 (a)	2. TİP ve 3 (b)	2. TİP ve 3 (c)			2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP	
31	Çalışma ruhsatına vize işlemi yaptırmamak.	2. TİP		2. TİP ve 6. TİP							
32	Çekme belgesi düzenlenmiş Çalışma ruhsatlarının geçerlilik süresi dolmasına rağmen işlem yaptırmamak.	2. TİP		2. TİP ve 6. TİP							
33	Yıllık çalışma ruhsat harcını ödemedenden taşımacılığa devam etmek.	2.TİP									

Sıra	Riayetsizlik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
34	Çalışma ruhsatında tahrifat yapmak.	2. TİP VE 5.TİP									
35	Aracın parka çekilmesi için tebliğ yapılmasına rağmen 5 (beş) takvim günü içinde aracın parka gönderilmemesi.	2.TİP ve 5.TİP									
36	Alkollü ve keyif verici madde olarak araç kullanmak.	2. TİP, 3 (c) ve 4 (d)									
37	Araçta yolcu konforunu etkileyen donanımları kullanmamak. (klima, kalorifer vb.)	1.TİP	2.TİP	2. TİP ve 4 (a)	2. TİP ve 4 (b)	2. TİP ve 4 (c)					
38	Araçta Elektronik Hat Gösterge Tabelalarının bulunmaması veya arızalı olması.	1.TİP	2.TİP								
39	İdarenin onayı olmadan izinsiz olarak araç dışına ve içine yazı ve aksesuar asmak.	1.TİP	2.TİP								
40	İdare tarafından verilen Şoför Kartı olmayan personel çalıştırmak.	2.TİP		2. TİP ve 3 (a)	2. TİP ve 3 (b)	2. TİP ve 3 (c)					
41	Şoför Kartı iptal edilen şoförü çalıştırmak.	2.TİP		2. TİP ve 3 (c)			2. TİP ve 5.TİP	2. TİP ve 6.TİP			
42	Kart sahibinden başka şahıslara Şoför Kartını kullandırmak.	2. TİP ve 4 (d)									
43	Araç İçi Kamera Sisteminin bulunmaması veya Kamera sisteminin çalışır vaziyette olmaması.	2.TİP			2. TİP ve 3 (a)			2. TİP ve 3 (b)			
44	Hizmet esnasında İdarenin personeline, denetim görevlilerine, yolcuya, diğer taşımacı personeline fiili saldırıda bulunmak, darp etmek.	2. TİP , 5.TİP ve 4(d)									
45	Fiili Cinsel istismar, hürriyetten yolsun kılmak.	2. TİP, 6.TİP ve 4 (d)									
46	Haksız kazanç sağlamak, toplu taşımacılık faaliyetleriyle ilgili usulsüz yöntemlere başvurmak.	2. TİP, 4 (ç) ve 3 (c)	2. TİP, 5.TİP ve 4 (d)	2. TİP ve 6.TİP							

Sıra	Riayetsizlik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
47	Toplu olarak direniş yaparak taşımacılığı durdurmak, otobüslerle birlikte gösteri yapmak, kamu düzenini ve otoritesini sarsacak vb. eylemlerde bulunmak.	2. TİP, 6.TİP ve 4 (d)									
48	UKOME' nin belirlemiş olduğı ücret tarifesine uymamak.	2.TİP		2.TİP ve 4(a)	2.TİP ve 4(b)	2. TİP ve 4 (c)					
49	Seyrü sefer halinde yakıt almak.	1.TİP	2.TİP								
50	Kart kullandırmadan nakit ücret almak.	2. TİP	2. TİP, 3 (a) ve 4 (a)	2. TİP, 3 (b) ve 4 (b)	2. TİP, 3 (c) ve 4 (c)	2. TİP, 5.TİP ve 4 (ç)	6.TİP ve 4 (d)				
51	Özel izin belgesi olmadan çalışmak.	2.TİP									
52	Özel izin belgesi ve çalışma ruhsatında belirtilen şoför - rehber personelin haricinde başka personel çalıştırmak.	2.TİP									
53	Özel izin belgesinde rehber personel belirtilmesine rağmen rehber personel olmadan taşımacılık yapmak.	2.TİP									
54	Çalışma ruhsatında belirtilen istiap haddinden fazla öğrenci, personel veya yolcu taşınması.	2.TİP									
55	Ruhsatta belirtilen koltukların dışında ilave koltuk, sedir vb. konulması.	2.TİP									
56	UKOME kararlarına uymamak.	2.TİP					2.TİP ve 3 (a)				
57	Öğrenci servis aracında ön koltukta öğrenci taşınması.	1.TİP	2.TİP								
58	Servis araçları sürekli taşıdıkları yolcular dışında; güzergahlarında ücretli ve ücretsiz yolcu taşımak.	2.TİP									

Sıra	Riayetsizlik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
59	Servis araçlarının belirlenen yerler dışında gereksiz bekleme yapması.	1.TİP	2.TİP								
60	Şoförlerin bağırarak suretiyle yolcu çağırmaları.	1.TİP	2.TİP								
61	Servis yapılacak okula başka gerçek ve tüzel kişilerin servis yapmasını engellemek.	2. TİP									
62	Ücretsiz müşteri servis araçlarının şehir içinde herhangi bir noktada bekleme yapması ve yolcu alması.	1.TİP	2.TİP								
63	Taşıtlarda her öğrenci için bir emniyet kemeri ve sensör bulundurmamak.	2.TİP									
64	Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uygun olmaması.	2.TİP									
65	Okul servis aracı olarak kullanılacak taşıtlarda, öğrencilerin kolayca yetişebileceği camlar ve pencereler sabit olmaması, iç düzenlemesinde demir aksam açıkta olması, varsa yaralanmaya sebebiyet vermeyecek yumuşak bir madde ile kaplanmaması.	2.TİP									
66	Okul servis aracının arkasında, öğrencilerin iniş ve binişleri sırasında yakılmak üzere en az 30 cm çapında kırmızı ışık veren bir lamba bulunmaması ve bu lambanın yakılması halinde üzerinde siyah renkte büyük harflerle "DUR" yazısı okunacak şekilde tesis edilmemiş olması, lambanın yakılıp söndürülmesi tertibatı fren lambaları ile ayrı olmaması.	2.TİP									

Sıra	Riayetsizlik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
67	Okul servis araçlarının arkasında "OKUL TAŞITI" yazısını kapsayan numunesine uygun renk, ebat ve şekilde reflektif bir kuşak bulundurulmaması.	2.TİP									
68	Öğrencilerin oturarak rahat bir yolculuk yapmasını sağlayacak tedbirleri almamak, taahhüt ettiği yere kadar götürüp getirmemek.	2.TİP									
69	Toplu taşıma araçlarının şehir merkezindeki duraklarında bekleme yapacak araç dışında fazla araç bekletmesi.	1.TİP	2.TİP								
70	Toplu taşıma araçlarını halkın rahat ve huzurunu bozacak ve yolu kullananlara zarar verecek biçimde su, çamur vb. sıçratarak, pislik atarak, korkutarak ve şaşırtarak araçları kullanmaları.	1.TİP	2.TİP								
71	Toplu taşıma araçlarının aldıkları yolcuları zorunlu kalmadıkça bir diğer araca aktarma yapmaları.	1.TİP	2.TİP								
72	Toplu taşıma araçlarının kalkış noktalarında ve ara duraklarda yardımcı ve çığırtnkan bulundurarak bağırarak suretiyle yolcu davet etmeleri.	1.TİP	2.TİP								
73	Sefer sırasında, aracı durdurup özel işler yapılması.	2.TİP									
74	Toplu taşıma şoförlerinin sefer esnasında cep telefonu kullanması.	2. TİP	2.TİP ve 4 (a)	2.TİP ve 4 (b)	2.TİP ve 4 (c)	2.TİP ve 4 (ç)					
75	Teknik özelliklerini yitirmiş, çevreye zarar veren aşırı gürültü çıkaran hasarlı araçlarla yolcu taşımacılığı yapmak.	1.TİP	2.TİP								

Sıra	Riayetsizlik	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
76	Toplu taşıma araçları içinde unutulmuş eşyaların 24 saatlik süre içinde idareye teslim edilmemesi.	2.TİP									
77	Taşımacılık; şoför kusuru, kaza ve arıza nedeniyle kesintiye uğrarsa, 30 dk içerisinde yedek araç ile seferin tamamlanmaması.	2.TİP									
78	İşletmecilerin, yolcuların beraberinde taşıdıkları çanta, valiz ve benzeri eşyalardan ücret almaları.	1.TİP	2.TİP								
79	Toplu taşıma araçlarının duraktaki yolcuları almaması.	2.TİP									
80	EÜTS teknik elemanlarının dışında validatörlere, validatörlere bağlı cihazlara ve ekipmanlara müdahale edilmesi.	2. TİP, 5.TİP ve 4(d)	2. TİP ve 6.TİP								
81	Askı süresi bittiği halde faaliyete başlamamak.	2. TİP			2. TİP ve 6. TİP						
82	Arızalı durumlarda yedek araç ile seferi tamamlamamak.	2. TİP									
83	Hat temsilcisi tarafından; haftalık olarak sefere çıkacak araç bilgilerinin, hareket saatlerinde yapılacak değişikliklerin, arızalanan araç bildirimleri vb. hususların İdareye bildirilmemesi.	1. TİP	2. TİP								

ÖZEL HALK OTOBÜSÜ

